

A FELSŐBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

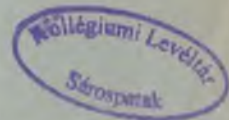
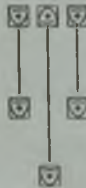
1934. ÉVI MÁJUS HÓ 24-ÉN MISKOLCON
TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

TÓTH JÁNOS

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

NYOMATOTT
BLASZ LIPÓT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
EDELÉNYBEN, 1934.

A FELSŐBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

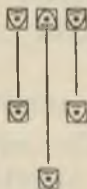
1934. ÉVI MAJUS HÓ 24-ÉN MISKOLCON
TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

TÓTH JÁNOS

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

NYOMATOTT
BLASZ LIPÓT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
EDELÉNYBEN, 1934.

A Felsőborsodi Ref. Egyházmegye 1934. évi május hó
24-én, Miskolcon tartott tavaszi rendes közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Szentmártony Dániel
esperes

Zsóry György
e. m. gondnok

elnöklete alatt:

Lőkös Sándor

Bárczay László

Hubay Mihály

Bónis Aladár

Svingor Jenő

Fekete Pál

Dr. Komjáthy Aladár

Szathmáry Király Pál

Gyűlvésvi István

Szepessy Gyula

lelkészi tanácsbírák

Dr. Ambrus István

világi tanácsbírák

Harsányi Géza, e. m. ügyész

Tóth János, lelkészi főjegyző

Dr. Horváth Zoltán, világi főjegyző

Veress Károly, lelkészi aljegyző

Bodnár Zoltán, világi aljegyző

Lelkészek: *Almássy Bertalan, Baczó Balázs, Bartha Gyula, Bodnár László, Bencs Lajos, Csernyi Zoltán, Csiki József, Demeter Bertalan, Gönczi Miklós, Horváth Imre, Kövér Pál, Kocsis Jenő, Körössy István, Lenkey Gyula, Máthé Zoltán, Molnár Pál, Molnár Béla, Dr. Nemes Andor, Nagy Lajos, Osváth Zoltán, Keresztury József, Pozsga József, Salamon Gyula, Sági Dezső, Szigethy Ferencz, Szabó Lajos, Tussay János.*

Segédlelkészek: *Kutas Imre, Kazay József, Soltész Kálmán, Bertha István, Nagy Sándor, Fülöp Sándor, Soltész Pál, Kocsis Béla, Vargha Péter.*

Tanítóképviselek: *Erdős Károly és Gööz Pál.*

Ezekon kívül tanítók és presbiterek szép számban.

1. *Szentmártony Dániel*, esperes bibliaolvasása és bensőséges imádkozása után *Zsóry György*, e. m. gondnok a gyűlést megnyitja.

2. *Szentmártony Dániel*, esperes a következő jelentését terjeszti elő:

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Most, amikor az első esperesi jelentésemet van szerencsém előterjeszteni, mélységes hálára dobban szívem az én jó Istenem iránt azért a nagy kegyelemért, hogy az esperesi tisztemmel járó új munkamezőmön átsegített a kezdet nehézségein. Mert bizonybizony mondhatom, hogy rövid félévi esperességem idején is sok nehézséggel kellett megküzdenem s komoly bajokat kellett orvosolnom. Isten különös kegyelmét látom abban is, hogy egyházmegyéim érdemes tisztviselői — élükön a mi bölcs Mózesünkkel: elnöktársam Őméltóságával — ott álltak az oldalamon s egyek voltak velem mindannyian a közös nagy cél elérésében: egyházmegyéink szellemi- és anyagi ügyeinek rendezésében. Sőt jólesően tehetek bizonyosságot arról is, hogy lelkipásztor testvéreim s a gyülekezetek többi előljárói is megértve mint egy intencióimat, de meg az idők jeleit is, — csekély kivétellel — szép tanujelét adták annak, hogy a mai nehéz időkben s annyi gátló körülmény közepette is töltök telhető eredményes munkát végeztek az anyaszentegyház külső- és belső építésében. Mindezekért Istennek legyen tisztesség, dicséret és hálaadás.

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Mint már több év óta, úgy még ma is — sajnos — olyan idöket élünk, amelyek az egyházi élet szempontjából is felettébb aggodalmasak. Egyházunk falain kívül és belül egyaránt ma is sok olyan ellenség ólálkodik, amelyekkel szakadatlan harcot kell vívnunk. Az egyeduralmi törekvéseiben tultengő s mindenáron hódítani akaró római tábor a maga erőszakos s az evangélium szellemével össze nem egyeztethető harcmodorával egyre elkeseredettebb támadásokat intéz ellenünk avégből, hogy ritkítsa sorainkat s megrendítse felekezeti közti helyzetünket. A külföldi jezsuiták és szerzetrendek újabban megindult betelepítése, a vegyes házasságoknak törvénytelen s vadházasságokká minősítése, a reverzálisoknak hallatlan terrort

való kiforszírozása, az ugynevezett szent Jobb felől megjelent történelmi kritikák közismert megtorlása, a hazafias ünnepélyeken, sőt újabban a rádióban való szerepléseknek egyoldalú kisajátítása s végül a Virágvasárnapnak a protestáns naptárban is Gyümölcsoltóboldogasszony napjává való elkeresztelése mindmegannyi megdöbbentő jelei a felekezeti elfogultságnak s az engesztelhetlen gyűlöletéről tanuskodó önkénykedésnek. Pedig odaát is tudhatnák, hogy Hannibál ante portás! Tehát a jelenvaló idők épenséggel nem alkalmasak a felekezeti jó békeség megbolygatására. Tudhatnák azt is, hogy a tiszta evangéliumi alapon álló protestantizmus sokkal bátrabban szembe nézhet és sokkal inkább megbirkózhat az orosz Szovjet által világszerte felkavart vallásellenes áramlatokkal s istentagadó világnézettel, mint a hatalmi túltengésben önmagát bálványozó katolicizmus. Tudhatnák, hogy a mai szélsőségek felé hajló történelmi időkben, az anyagi és lelki világ elkeseredett harcában azé a felekezeté a jövő, amelynek legnagyobb erőssége az Ige s legértékesebb fegyverzete az önzetlen emberszeretet.

Nem kevésbé ártalmas, sőt veszedelmes jelenség napjainkban a különböző szektáknak egyre nagyobb és aggasztóbb térfoglalása. S e jelenség láttára sokan azt a vádat zúdítják reánk lelkészekre, hogy nem vagyunk eléggé buzgók és korszerűek az Ige hirdetésében s a gyülekezeti lelkiközösség ébrentartásában. Hát én alázattal beismerem, hogy többé-kevésbé mi lelkészek is méltók vagyunk az ítéletre, mert mi is csak emberek, gyarlók és esendők vagyunk. De a lelkiismeretem mégis azt mondja velem, hogy a szekták terjedése rajtunk kívül álló más okokban keresendő. Ezek közül első helyen kell megemlítenem azt a nagyfokú anyagiasság gondolkozást, amely manapság urrá lett az emberi lelkek felett. Rá kell mutatnom például arra, hogy a régi urbéresvilágra emlékeztető egyházi közmunkák teljes elhárítása után ma már a párbérfizetéstől, tehát a minimális teherviseléstől is annyira huzódoznak az egyházi tagok, hogy az anyagi előnyökért a lelkészválasztás nagyfontosságú aktusát is sok esetben és több helyen képesek aláüresíteni a lelkészfogadás szegényletes színvonalára. És mit látunk? Azt, hogy az elválasztandó lelképásztorban távolról sem az egyeni ráteremtséget és hivatottságot nézik, hanem kizárólag azt, hogy mit hajlandó engedni a fizetéséből. Ez az anyagiasság gondolkozás csábít sokakat ama gombamódra szaporodó álpróféták bűvkörébe, kik elég vakmerők arra, hogy avatatlan kézzel forgassák a szent Bibliát, tudatlan ajakkal hirdessék az Istennek szent Igéjét s hogy a vallás cégére alatt egyházellenes tanckal telítsék meg a hiszékeny és ingatag lelkeket.

Felhozhatnám még egész sorozatát ama kóros tüneteknek, amelyek ugyan csak kerékkötői a hitélet fellendülésének s az anyaszentegyház békés fejlődésének. Szólhatnék a vallásos öntudat hiányáról, az erkölcsök meglazulásáról, a társadalmi élet számtalan betegségéről, amelyek mind az Isten nélküli gondolkodásnak természetes következményei. De nem folytatom tovább a szomorú diagnózist, hanem áttérek közelebről a saját dolgainkra s megpróbálom legalább vázlatosan megrajzolni azt a képet, amely egyházmegyénk beléletéről egy félévi komoly vizsgálódásom alapján a lelkembe vésődött.

Istennek hála — nekünk, akik ez egyházmegye kötelékébe tartozunk, — üres templomokról panaszkodni még nincs okunk. Ha kevésbé zsufoltak is manapság templomaink, mint voltak a boldogabb békeidőben, ám sok más egyházmegyéhez viszonyítva, nálunk még eléggé megnyugtató a templomkedvelő, imádkozni szerető s az Isten ígését szomjuhozó hiveink száma, amint erről a saját közvetlen tapasztalataim alapján is, de meg az egyházlátogató urak kimerítő és reális jelentéseiből is jólesően meggyőződtem. Az urvacsorázók száma is eléggé örvendetesnek mondható, főleg, ha elgondoljuk, hogy hazánk egyes vidékein az egyháztagoknak csak egy kis töredéke él a szent vacsorával. Isteni tiszteleteink s más egyéb szertartásaink ma már mindenütt az új liturgiának megfelelőleg gyakoroltatnak, mégpedig a kívánatos jó rendben. Legalább is rendbontó, avagy botránytokozó jelenségekről sehonnan sem érkezett hozzám jelentés. Az úgynevezett belmissziói munka egyre nagyobb arányu s rendszeresen és céltudatosan fejlődő tendenciát mutat. Ékes bizonyosságai ennek azok a jól sikerült ifjúsági és presbiteri konferenciák, amelyek a tél folyamán nálunk is több helyen megtartattak s amelyekről az egyházi lapok is elismerően szóltak. Hisszük, hogy a jó magvetés termékeny talajra talál s meghozza majd gazdag termését a lelkek gyümölcsözésében. S ha elgondolom, hogy bár lelkészi karunk nagyrésze a szegénység paizsos emberével s a gyermekneveltetés súlyos gondjaival küzd s ennek dacára ott áll az őrtálló helyen és fokozott munkakedvvel teljesíti kötelességét, akkor tiltakoznom kell minden olyan gondolkozás ellen, mely az egyházi élet terén mutatkozó jelenlegi bajokért elsősorban és főképp reánk hárítja a felelősséget. Elismerem, hogy egy pár lelkésztestvérünk, részint az aggkori gyengessége, részint az önfegyelmelés és akaraterő hiánya miatt nem áll hivatása magaslatán s nem bírja a mai versenyt, akiknek tehát egyházi közérdekből felettébb kívánatos lenne a visszavonulása, de sajnos

nyugdíjintézetünk szomorú pénzügyi helyzete miatt a bajoknak enemül orvoslása ma még nagy akadályokba ütközik.

Lelkészi karunk két tagja és pedig *Kőrössy József*, nekézsenyi és *Onda Sándor*, hangács-nyomári lelkészek más egyházmegyebeli lelkészekkel *ifj. Keresztury József*, maklári és *Dr. Nemes Andor*, anarcsi lelkészekkel állást cseréltek. Az eltávozott kartársaknak jobb sorsot és több lelki nyugalmat kívánunk új otthonukban, a közénk jött új lelkésztestvéreket pedig jó reménységgel és szeretettel üdvözljük.

Mint szomorú tényt kell itt megemlítenem, hogy 14 sáros-pataki végzett theologus kérte tőlem egyházmegyénkbe befogadását s ime egyet sem áll módomban elhelyezni, mert a kelleténél így is több a segédlelkészeink száma. Egyre nehezebb problémává válik a theológus ifjuság elhelyezkedése s már ezért is nagyon kívánatos volna a szolgálatképtelen lelkészek nyugdíjazása. De mint mondtam: non est modus in rébus.

Egyházmegyénk tanügyi helyzete elég kedvezőnek mondható. Iskoláinknak majdnem egyharmada kitűnő osztályzatú, ami mellett bizonyít, hogy a kebelbeli tanítótság jórésze céltudatos és komoly népnevelői munkát végez. Kitűnik ez nem csak az egyházlátogatói jelentésekből, hanem a vármegyei tanfelügyelőség azon átirataiból is, amelyekben az iskolalátogatások eredményét közlik velem. Mindössze egy pár esetben vált szükségessé, hogy a tanfelügyelőség megkeresése alapján egyik-másik tanítót megintsen hanyagságáért.

A tanítótság dolgairól szólva, nem hagyhatom említés nélkül azt a nagyfokú rendetlenséget, sőt törvénytelen eljárást, mit az egyházmegyei Tanító Egylet, a saját pénzeinek a kezelése körül már több év óta gyakorol s ami alkalmas arra, hogy kifelé egyházmegyénk jó hírnevét is meggyengítse. Én mihelyt vettem az Országos Tanító Egylet elnökségének idevonatkozó átiratát, a kellő eréllyel eljártam avégből, hogy a tanítótság pénze a rendeltetési helyére beküldessék. 1100 pengő tényleg be is küldetett, de ugyanannyi még ezidőszert sincs elszámolva. Remélhető azonban, hogy a Tanító Egyletnek a napokban megválasztott új tisztikara — a pénzügyi végleges rendezése céljából — tudni és tenni fogja kötelességét.

Meglehető sötét az a kép is, melyet egyházmegyénk gyülekezeteinek vagyoni helyzetéről feltárhatok. Azok az egyházak, melyek az elmúlt évtizedben kölcsönpénzből építkeztek, ma tehetetlenül állanak a súlyos adósságokkal szemben és félő, hogy az

elviselhellen terhek alatt összeroppannak. Többé-kevésbé ez a helyzet a sajszentpéteri, nagyvisnyói, sajkazai, sajóvelezdi, nagybarcai, laki és szendrőládi egyházakban. A bajt fokozza a hitelező pénzüzetek rideg önzése, mely lelketlenül követeli pénzét a megszorult adóson és ha nem fizet, perköltségekkel szaporítja tartozását, sőt a végrehajtástól és árveréstől sem riad vissza. Véleményem szerint úgy a hitelező pénzüzetek, mint az adós egyházak szempontjából az lenne a kívánatos, ha a rövidlejáratu kölcsönöket átváltoztatnák hosszulejáratu törlesztéses kölcsönökre, mely esetben a terhek lényegesen csökkennének. Így remélhető lenne, hogy egyházaink még a mostani súlyos gazdasági viszonyok mellett is megbirkózhatnak terheikkel s eleget tehetnek fizetési kötelezettségeiknek. Ezt a mondhatni egyetlen lehetőséget és kibontakozási módot kellene a főtiszteletű konventnek kezébe venni és egyetemleges megoldáshoz segíteni.

De nemcsak építettő egyházaink vannak szorult helyzetben, hanem kevés kivétellel valamennyi egyházunk küzd az anyagiakkal. Az egyházi adóhátralékok igen sok helyen ijesztő módon felszaporodtak, mert a rossz termés, alacsony életárak, de meg a munkanélküliség miatt, híveink nagyrésze fizetéképtelenné lett. Egyházainkban ma már ritka az 50—60 %-os adóhátralék. Ilyen körülmények között az egyház kasszája állandóan üres s a gondnok a legjobb akarat mellett sem képes fizetni az egyházi tartozásokat. S ma már nemcsak a tanítói nyugdíjárulékok, hanem az állami adók, illetve kegyenértékek, sőt az alamiznapének is sok egyházban évek óta fizetetlenek. És óh, hány lelkész és hány tanító kénytelen nélkülözni amiatt, hogy díjlevélszerinti fizetésének egy jórésze csak papiroson van meg. Nagyon egészségtelen állapotok ezek, melyek ha — Isten ments! — tovább is így maradnak, sok egyházunknak a sorsa meg lesz pecsételve.

Ám a leromlott gazdasági élet közepette is akadnak egyházak s egyesek, kik a meglévő terhek mellé újabb terheket vállalnak, csakhogy építsék a földön a Krisztus anyaszentegyházát. Így példának okáért Parasznyán új orgona készült s a templom falába a hősök emléktáblája állíttatott be önkéntes adományokból. Sajokazán két presbiter — kiknek a nevét szeretném itt nyomatékosan kiemelni, — tetemes összeget kölcsönzött az egyház dollár-kölcsönének konvertálására, miáltal 13.000 pengőről 7850 pengőre csökkent az egyház enemü adóssága. Finkén *Domen Gusztáv*, róm. kath. földbirtokos az ottani ref. templom kikövezésére 280 pengőt

adományozott. Illesse elismerésünk az áldozatkész parasznyai gyülekezetet, az egyházszeretletben példaként világot s ajókazai presbitereket s mondjunk illő köszönetet annak a felvilágosodott gondolkozású uriembernek, ki katholikus létére — a mai protestánsellenes világban is — oly szép tanujelét adta a mi szegénységünk átértésének és segíteni kész jóindulatának.

Ki kell itt emelnem azt a szép áldozatkészséget is, melyet egyházmegyénk gyülekezetei a tél folyamán az országos Ref. Szeretetszövetséggel szemben tanusítottak. Ugyanis 43 egyházközség összesen 1592 P-öt ajánlott meg az árvák sorsának enyhítésére, mely adományunk az illetékes helyen nagy elismeréssel vétetett tudomásul. Szerénytelenség nélkül jelezhetem, hogy 326 pengővel a borsodi gyülekezet járt elől az adakozásban. Azt azonban már dicsekedve mondhatom, hogy egyházam aranyszívű főgondnoka: *Bárczay László* ur Öméltósága, egymaga 100 pengővel járult az árvák könnyeinek letörléséhez. Adjon a jóságos Isten minél több ilyen kegyes jöltevőt a mi szegény magyar kálvinista Sionunknak. Borsodot — 310 pengővel — az ózdi virágzó egyházközség követte az adakozásban. A többi egyházak adománya 10-től 45 pengő között váltakozott.

Legyen szabad rámutatnom azokra a fontos teendőkre, melyek az új egyházi törvénykönyv életbelépése folytán a mai gyűlésünkön reánk várnak. Ily fontos feladat az egyházmegyei szabályrendeletek megalkotása. Továbbá a lelkészjelölő s másügyb bizottságok, valamint az egyházmegyei tanács tagjainak megválasztása.

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Mint a tárgysorozatból is látható, mai közgyűlésünkön sok lesz a végezni valónk. Erre való tekintettel bírósági ülést ma nem tartunk. Különben is oly kényesebb természetű ügyek vannak előkészítés alatt, miket helyesebb lesz időszaki bíróság előtt letárgyalni. Egy időszaki bírósági ülést már tartottunk is a f. évi március hó 22-én, mely alkalommal 9 ügyben kellett ítélnünk. Sajnos egy esetben — és pedig *Hugyina László*, rudabányai tanítóval szemben — a legsúlyosabb fegyelmi büntetést: az állásától való végleges elmozdítást kellett alkalmaznunk. Talán ő maga is el volt készülve e szigorú ítéletre, mert hiszen meg sem jelent a tárgyaláson, amelyre pedig formálisan megidéztetett.

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Rá gondolv a magyar hazánk elrabolt területein élő s mondhatni az

elnyomatás minden keservét és fájalmát elszenvedő református testvéreinkre, némi megkönnyebbülést talál a lelkünk abban a tudatban, hogy a megüresedett szlovenszkói, tiszánineni püspöki tisztségre a *Dr. Magda Sándor* személyében egy olyan férfiut állított a közbizalom, de meg az Isten bölcs végzése, akinek nagy tudása, törhetlen hazafisága, erős fajszeretete és példás hit-hűsége mind meg annyi garancia arra, hogy az ellenséges körülmények közepette is tovább alapozza és építi a nagy magyar jövőt s valóra váltja a tőlünk elszakított sok ezer testvérünk édes álmát és boldog reménykedését. Küldjük el azért a többrehivatott és nagyreményekre jogosító új főpásztorhoz mi is tiszteleletteltjes köszöntésünket, hiszen bizonyosra vehetjük, hogy ityeten tisztesség-tételünk csak növelni fogja lelkesedését és tetterejét püspöki tisztség betöltésében.

Ugyancsak jóleső örömmel tölttel bennünket az a szép kitüntetés, mely egyházmegyénk tisztikarának egyik nagyon értékes tagját: *Dr. Horváth Zoltánt* érte azáltal, hogy az egyházkerület világi főjegyzőségére méltatta és emelte őt a közbizalom. Mi tudjuk legjobban, kik már több év óta közvetlen tanui vagyunk sokoldalú képzettségének, kiváló jogtudásának s értékes és komoly munkásságának, hogy teljesen rászolgált ő erre a szép bizalomra s bizonyosak vagyunk afelől, hogy e magasabb tisztségében is nagy szolgálatot fog tenni egyetemes egyházunknak.

És most meggyújtom én is a kegyelet fáklyáját, hogy egy pár percre bevilágítsam azokat a frissen hantolt sirhalmokat, amelyek alatt egy-egy sorainkból kidőlt kedves halott alussza immár örök álmát.

Igaz részvétellel regisztrálom én is a két kiváló lelkipásztor: *Elek József* és *Svingor József* sirbatérését, mert mindketten hiven megharcolták azt a nemes harcot, mi földi életnek nevezünk és sok tiszteletet és becsülést szereztek annak a munkatérnek, melynek neve lelkipásztorság. S ha elgondolom, hogy a sajobábonyi és vadnai gyülekezet több mint négy évtizeden át tartó hűséges gondozása s külső és belső építése mellett mily sok évet töltöttek egyházmegyénk zöld asztalánál s a szebbnél-szebb tisztségekben minő rátermeltséggel és meleg szeretettel szolgálták egyházmegyénk érdekeit s vettek részt ügyeinek intézésében, akkor meg kell állapítanom, hogy mindketten Istennek tetsző jó munkát végeztek az Ur szőlőjében s méltók arra, hogy nevük és emlékük egyházmegyénk történetében megörökíttessék. Oh, ti nyugovóra tért kedves

testvéreink! Mi halóporaitokban is kegyelettel gondolunk reátok s fájó szívvel veszünk búcsút tőletek.

De közeledjünk részvétünkkel *Svingor Jenő*, radostyáni és *Molnár Béla*, varbói lelkésztestvéreinkhez is ama súlyos gyászeset alkalmából, mely őket ifju kedves nejük, gyermekeiket pedig a szerető jó édesanya korai elhunytával érte s kérjük a vigasztalásnak Istenét, az özvegyek és árvák könnyeinek letörlőjét, hogy küldjön gyógyítóbalzsamot szívsehükre.

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! A kegyelet szerény virágainak széthintése közben a legmélyebb tisztelet és hála érzéseivel gondolok én is arra a nagy férfiura s feledhetlen oszlop-emberünkre, kitől oly nagy hirtelenséggel és oly tragikus módon fosztotta meg református egyházunk egész egyetemét a kegyetlen halál. Közel 40 éves lelkészi pályám folyamán boldogan tapasztaltam mindenkor ama nagy embernek, már csak néhai *Dókus Ernő* önmagyméltóságának kitüntető rokonszenvét s atyai jóindulatát s életemnek egyik legszebb emléke lesz mindvégig az a kedves jelenet, mikor f. évi január hó 15-én, tehát közvetlen a halála előtt 3 nappal az egyetemes Konvent székházában találkozáskor a nagy férfival, meleg kézzoritással s meleg szavakkal köszöntötte bennem az egyházmegye új esperesét. Csoda-e ha egy héttel később, mikor a temetésén a lelkem indításából, de meg egyházmegyéim képviseletében is megjelentem, a fájó részvét könnyeit hullatva állottam meg én is a nagy férfiú ravatalánál s a közös veszteség átérzésével kísértem ki utolsó útjára. Oh, az én lelkemben, sőt szentül hiszem, hogy mindannyiunk lelkében örökké élni fog a *Dókus Ernő* emlékezete . . .

Egyházmegyénk népmozgalmi adatai a következők:

Egyházmegyénk lélekszáma : 32 964.

Születések és keresztelesek	Házasságok száma . . .	269
száma a) fiu . . .	Ebből tiszta pár . . .	186
b) leány . . .	Vegyes pár . . .	83
Összesen	Egyházi áldást nem kért	1
Ebből törvényes . . .	Reverzális történet . . .	71
Törvénytelen . . .	Ebből javunkra . . .	52
Kereszteleetlen maradt	Kárunkra	19
Halálozások száma a) fi	Áttért hozzánk fi . . .	15
b) nő	nő . . .	34
Összesen	Összesen	49

Kitért tőlünk fi 8	Konfirmáltak száma fi . . . 313
nő 8	nő 308
Összesen 16	Összesen 621
Ezek közül r. kath. lett . . . 13	Urvacsorával élt a hat alka-
Ág. ev. lett 1	lommal 64 702
Baptista lett 2	

Vagyoni ügyekre vonatkozó adatok:

Az összes egyházak bevétele volt	129.273 P 84 f
kiadása	119.600 P 34 f
Pénztári maradvány	9673 P 50 f

Ugy a bevétel, mint a kiadás jóval több a mult évinél.

Az összes egyházak vagyona leltár szerint értékelve:

1. Földekben	2,161 048 P 23 f
2. Épületekben	3,841.303 P 40 f
3. Tőkepénzben	14.393 P 35 f
4. Alapiványokban	3759 P 55 f
5. Alapokban	5929 P 77 f
6. Ingóságokban	321.828 P 27 f
7. Hasznos jogokban	36,735 P 00 f

Összes vagyonérték 6,384 997 P 57 f

Az egyházak terhe:

1. Törlesztéses kölcsön	28.880 P 00 f
2. Másnemű tartozás	83 582 P 62 f

Összes teher 112.462 P 62 f

Levonva a terhet a vagyonértékből,

marad tiszta vagyon 6,272.534 P 95 f

Adakozások:

1. Isten dicsőségére	3280 P 46 f
2. Templomra	844 P 55 f
3. Iskolára	68 P 18 f
4. Orgonára	1238 P 00 f
5. Egyházfenntartási alapra	60 P 89 f
Összesen	5492 P 08 f

Építkezések és javítások :

1. Templomra	1082 P 43 f
2. Iskolára	89 P 38 f
3. Lelkészlakra	4790 P 99 f
4. Tanítói lakra	2144 P 10 f
5. Egyházi melléképületekre	682 P 42 f
6. Orgonára	4000 P 00 f
Összesen	<hr/> 12.789 P 32 f

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Ami közelebről esperesi ügykörömet és működésemet illeti, nyugodt lélekkel elmondhatom, hogy semmitől sem vonogattam magamat, csakhogy elvégezhessem a munkát, amit az én Uram Istenem reám bízott. Különösebben lekötötte időmet s munkaerőmet az egyházmegyei pénztár szanálása s a boldogult elődömtől reám maradt bírósági ügyek előkészítése. Több helyen, ahol komolyabb bajokat láttam, magam ejtettem meg a helyszíni vizsgálatot. A vámosi járáshoz tartozó 7 gyülekezetben is személyesen végeztem a kánonika vizitációt s buzdító lelkesítő, sőt ahol kellett intő beszédeimmel igyekeztem közreműkölni a gyülekezeti jórend és belbéke érdekében. Az edelényi, balajti s besenyői egyházakban egy-egy vallásos estén, Sajószentpéteren pedig egy vasárnapdélutáni műsoros templomi órán én is közreműködtem s úgy gondolom, hogy enemű szerepléseim által az illető gyülekezetekkel hasznos lelki kapcsolatot létesítettem. Több fontos ügy sikeres elintézése végett a Konventen is 3 ízben fent jártam s leguóbb folyó hó 3-án és 4-én egy-egy délelőttöt arra szenteltem, hogy *Dr. Benedek Zsolt*, konventi tanácsos ur önméltósága szives engedélyével kijegyeztem mindazon adatokat, mik az egyházmegyei törzskönyvünk számára okvetlen szükségesek, mert bizony az eddigi törzskönyvből a lelkészek nevének kívül más adat nem állott rendelkezésemre. November hó 4-én, 5-én részt vettem a miskolci, január hó 15-én, 16-án pedig a budapesti theologiai konferenciákon s mindkét alkalom igazi lelki élmény volt számomra. Sajnos, hogy egyházmegyénk lelkészi testülete ezeken az áldott összejöveteleken csak nagyon gyéren volt képviselve.

Egyházmegyénknek szóló szép megtiszteltetést láttam abban a tényben, hogy a vármegyei Alispán ur önméltósága engemet is kijelölt abba a 12 tagú küldöttségbe, mely a gróf Tisza István emléksobrának leleplezési ünnepélyén vármegyénket volt hivatva képviselni. Nagyon sajnálom, hogy e szép megbízatásnak — rajtam

kívül eső okokból — nem tehettem eleget, de a közelmúlt napokban a fővárosban időzve első kötelességem volt felkeresni nagy hazánkfiának dunaparti emlékszobrát s míg megilletődött szívvel szemléltem a megragadóan szép műalkotást, szinte éreztem, hogy szent az a hely, amelyen állok s nem kis büszkeséggel töltött el a gondolat, hogy az a remek szobor nemcsak a nagy államférfiúnak és nagy hazafinak, de kálvinista anyaszentegyházunk hű fiának emlékét is hirdeti időtlen-időkig.

Még csak egyet. Mióta átvettem az esperességet, nem kevesebb, mint 840 ügydarab érkezett hozzám, vagyis ennyit kellett feldolgoznom. Nem szégyenlem bevallani, hogy egyszer-máskor tanácsadásra volt szükségem. S a jó tanácsot, avagy utmutatást mindig feltaláltam a mi szeretve tisztelt Püspök urunknál, akinek a nagy tudásánál és bámulatos munkabírásánál is sokkalta nagyobb az emberbaráti jószive és segíteni kész jóindulata. Én tehát e helyen is hálatelt szívvel gondolok szeretett főpásztoromra, úgyis mint atyai barátomra s Isten áldását kérem az ő tettekben gazdag munkás életére.

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Ezekben volt szerencsém előterjeszteni egyházmegyénk nyolc hónapi beléletére vonatkozó jelentésemet s magamat megtisztelő bizalmukba s jóindulatu támogatásukba mély tisztelettel ajánlva kérem az egek Urát, hogy úgy az anyagi, mint a lelki előhaladás útján segítse tőbből löbbre szeretett egyházmegyémet.

Kelt Borsodon, 1934. május hó 22-én.

Szentmártony Dániel
esperes.

Közgyűlés élénk érdeklődéssel és helyesléssel hallgatja meg a sokoldalú és tevékeny esperesi működést tanusító jelentést. Határozatba veszi, hogy az esperesi jelentések a jövőben minden indítványozás, illetve külön határozathozatal nélkül bevetetnek a jegyzőkönyvbe.

3. Az esperesi jelentéssel kapcsolatban közgyűlés a következő határozatokat hozza:

a) *farkasfalvi Farkas Gézának*, kerületünk főgondnokának legutóbbi képviselőházi beszédéért, melyet a kultusztárca vitája folyamán egyházaink s intézményeinek érdekében tartott, őszinte köszönetét fejezi ki;

b) *Dr. Magda Sándor*, szlovenszkói püspökké *Dr. Horváth Zoltán*, egyházmegyénk világi főjegyzőjét egyházkerületi világi főjegyzőve történt megválasztása alkalmából melegen üdvözlöi;

c) a hálás emlékezés és kegyelet hangján vesz bucsut ama jobb hazába költözött nagy halottainktól: *Dókus Ernőtől*, egyházkerületünk s egyetemes egyházunk eme kimagasló vezéregyéniségétől; *Elek József*, bábonyi lelkésztől, egyházmegyénk volt esperesétől; *Svingor József*, volt vadnai nyug. lelkész, egyházmegyei dékán és tanácsbírótól. Mindhármuk emlékét azzal a hittel örökitjük meg jegyzőkönyvünkben, hogy az anyaszentegyházban Krisztus ügyéért végzett munkájukért az igaz Biró fog méltó jutalmat adni;

d) köszönetet mond *Domen Gusztáv*, finkei földbirtokosnak az ottani ref. iskola részére juttatott 280 P-ös adományáért;

e) felterjesztést intéz a főtiszt. egyházkerületre, hogy több súlyos adóssággal küzdő egyházunk érdekében tegyen lépéseket hosszabb lejáratu kölcsönök megszerzésére iránt;

f) ugyancsak felterjesztést inféz a felettes kerülethez az iskolai terhek arányosítása kérdésében, leszögezvén azt az álláspontját, hogy ebben a Vall.- és Közokt. Miniszter felfogásánál jobbnak és helyesebbnek tartja a Borsod-vármegye által meghozott határozatot;

g) végül esperes indítványára tiszteletbeli világi aljegyzőkül megválasztja *Bónis Sámuel*, sajszentpéteri szolgabíró és *Mocsáry Pál*, sáp-pusztai birtokost, kik a hivatalos esküt a közgyűlés előtt le is tették.

4. *Varga Imre*, sajkócai lelkész a múlt évi általános tisztujítás alkalmával tanácsbíróul választatott, de e tisztséget nem fogadván el,

közgyűlés egy lelkészi tanácsbírói tisztségre a szavazást július 1-ig terjedő határidővel kitűzi. Felhatalmazza a szavazatbontó bizottságot, hogy ha senki sem kapná meg az abszolút többséget, új szavazást hirdessen ki megállapított határidővel.

5. *Keresztury József*, nekézsenyi és *Dr. Nemes Andor*, hangácsi lelkészek, kik szabályszerű — az illetékes egyházmegyei elnökségeik által jóváhagyott — csere útján, előbbi Maklárról, utóbbi Anarcsról jöttek egyházmegyénkbe, — új állásukba való megerősítésüket kérik.

Közgyűlés nevezett lelkészeket jöreménységgel és bizalommal fogadja s őket állásukba beerősíti.

6. *Kocsiss Béla*, jelenlegi nagyvisnyói segédlelkész kéri — megfelelő okmányainak becsatolásával — egyházmegyénkbe való bekebelezését.

Közgyűlésünk *Kocsiss Béla*, segédlelkészt egyházmegyénkbe bekebelezi.

7. Olvastatik a Felsőborsodi Ref. Tanítóegyesület f. évi május 3-án tartott gyűlésén történt új tisztikar választásáról szóló jelentése, mely szerint *elnökké* választott: *Erdős Károly*, szalonnai tanító; *lelkész-elnökké*: *Svingor Jenő*, radostyáni lelkész; *világi elnökké*: *Szepessy Gyula*, sajszentpéteri főszolgabíró; *főjegyzővé*: *Gööz Pál*, vadnai tanító; *jegyzőkké*: *Lovász Lenke*, boldvai tanítónő és *Nagy Zoltán*, sajszentpéteri tanító; *pénztárnokká*: *Eperjessy Béla*, sajszentpéteri tanító.

Egyházmegyei közgyűlésünk a Tanítóegyesület új tisztikarának megválasztását tudomásul veszi. A megválasztottakat új tisztségükben melegen köszönti s a tanügy érdekében teljesítendő munkájukra Isten segítő kegyelmét és áldását kéri.

8. A legközelebb tartandó egyházkerületi közgyűlésre képviselőkül:

Tóth János, lelkészi főjegyző, *Komjáthy Aladár dr.*, Gyűlvérsi *István*, lelkészi-; — *Bárczay László*, *Bónis Aladár* és *Fekete Pál*, világi tanácsbírák küldetnek ki.

9. Olvastattott az egyházlátogatási számvevőszék következő jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a felsőborsodi egyházmegye számvevőszékének 1934. évi március 23-án, Miskolcon tartott ülésében:

Jelen vannak: *Szentmártony Dániel*, esperes és *Zsóry György*, e. m. gondnok elnöklete alatt: *Lőkös Sándor*, *Hubay Mihály*, *Svingor Jenő*, *Dr. Komjáthy Aladár*, *Gyűlvérsi István*, lelkészi tanácsbírák, mint egyházlátogatók; *Harsányi Géza*, egyházmegyei ügyész, *Tóth János*, lelkészi főjegyző, jegyzőkönyvvezető.

T á r g y :

I. Egyházlátogatóság elszámolása a felsőbb egyházi hatóságok által kivetett s a látogatóság által beszédett köztartozásokról.

II. Az egyházak 1933. évi hit- és valláserkölcsei életéről, lelkeszeinek és tanítóinak működéséről, gondnoki számadásairól szóló jelentéseik tárgyalása.

1. A kiküldött egyházlátogatók elszámolnak és beszolgáltatják az egyházak részéről a kimutatás szerint befizetett közegyházi járulékokat, melyeknek főösszege: 4635 P 18 f volt, mely összeg nyugta ellenében az egyházmegye pénztárnokának átadatott.

2. Egyházlátogatók felolvassák jelentéseiket az egyes egyházakban szerzett tapasztalataikról. Ami általános kép bontakozik ki a jelentések nyomán, — a mostani viszonyokhoz képest — általában megnyugtatónak mondható. A lelkesi kar — szörványos jelenségektől eltekintve — igyekszik a belmisszió eszközei által egyházaikat a lelki megújulás tájai felé vezetni. Iszonyu akadály gördül pedig, ugyszólván minden egyházban a nyomasztó gazdasági helyzet által teremtett anyagi leromlottságban minden lelki munka elé. Ám, dicséretül legyen mondva, a munkamező mégis inkább kiszélesül, mint szűkül. Mind több és több gyülekezetben indul meg a gyermekpásztoráció, az ifjusági munka. Az iskolák szellemi nivója nem csökkent, sok elismerésre méltó, buzgó munkával találkozunk a tanítóság körében is. Legrosszab képet a gyülekezetek anyagi helyzete mutat, mindenütt tetemes párbér, adó, közegyházi tartozások, mert a kivetett egyházi adók nem folynak be s az egyházak háztartása lassan a csőd szélére jut. Igen sok egyház nyög adósságainak súlya alatt, melyeket törleszteni képtelen.

A gondnoki számadások — a hegymegi-, hangácsi- és sajkazinci kivételével — megerősítendőek.

A részletekre is kiterjedő s a számvevőszék által is megtárgyalt jelentések, a felettük való közgyűlési határozatok formájában fognak közölni a közgyűlési jegyzőkönyvben.

Szentmártony Dániel s. k.
esperes.

Kmf.

Zsóry György s. k.
e m. gondnok.

Tóth János s. k.
jegyzőkönyvvezető.

A számvevőszék jelentését közgyűlés tudomásul veszi s az általa tett intézkedések és javaslatok részletes tárgyalása után a következő határozatokat hozza:

a) a gondnoki számadásokat — a hegymegi és sajkazinci kivételével — megerősíti és jóváhagyja a számvevőszéknek e két utóbbi számadás helyszíni kivizsgálására tett intézkedését;

b) *Dr. Nemes Andor*, hangácsi lelkésszel szemben, — ki az egyházlátogató esperes iránt függelemsértő magaviseletet tanúsított, azonban az esperest a közgyűlés színe előtt megkövette — a fegyelmi eljárást mellőzi;

c) *Boda József*, nyugalmazott, jelenleg tornaszentjakabi helyettes tanítót, ez ideiglenesen viselt állásától, szept. 1-től — az egyháztól kapott illetményeinek beszüntetésével — felmenti;

d) szigoruan utasítja és felelőssé teszi a szendrői egyház presbitériumát a hívek egyházi tartozásainak behajtására;

e) a felsőkelecsényi egyház gondnoka utasíttatik, hogy a rendes számadásba mindig illessze be a „torony-alap“ tőke és kamatjainak elszámolását. *Kerekes Barna*, ottani tanító a „Tanítók Lapja“ előfizetési díját, 6.40 P-t, melyet jogtalanul fizettetett ki az egyház pénztárából, haladéktalanul térítsen meg;

f) Disznóshorvát presbitériumát felhívja, hogy az egyház tetemes állami adóhátralékait törlessze; a gondnok az adócsökkentési segílyt rendszeren, az eredeti összeget feltüntetve s a felsőbb hatóság által abból levonásba hozott tételeket bevezetve számolja el;

g) *Vargha Péter*, disznóshorváti segédlelkész ellen, — kinek viselkedése sok tekintetben kifogás alá esik — a fegyelmi vizsgálatot elrendeli;

h) a sajszentpéteri egyház vezetőségét utasítja, hogy a rendkívüli adó beszédére külön naplót használjon; a számadási főkönyvben az egyes tételek részösszegei, illetve cimletei részletesebben kimutatandók, a nyugták utalványozása a lelkész által minden egyes alkalommal megtörténjék; a presbiteri jegyzőkönyvek szabályszerűen vezetendők és hitelesítendők;

i) ugyancsak a szabályszerűbb nyugtázásra, a jegyzőkönyvek pontosabb vezetésére, az alakilag is kifogástalan gondnoki elszámolásra utasítandók: Radostyán, Sajókápolna, Sajólászlófalva, Alacska;

k) a vadnai egyház presbitériumát kötelezi, hogy erősen megromgált s javításra szoruló temploma renoválása érdekében tegye meg a szükséges lépéseket s az arról díjmentesen elkészített költségvetést egy hónap alatt küldje be az esperesi hivatalnak;

l) szívesen üdvözli *Bakos János*, volt abodi, jelenleg alsóbarcikai tanítót, ki egyházas érzületét, vallásos buzgóságát új és más színezetű munkakörébe is magával vitte s annak tanujelet is adta. Bizunk abban, hogy a múltban kipróbált hűségére a jövőben is számíthatunk.

10. Az ez év elején életbelépett új Egyházi Törvények sokrendbeli szabályrendeletek megalkotását teszik szükségessé. E tekintetben az egyházmegyékre is fontos és felelősségteljes feladat hárul. Ez készítette az egyházkerület espereseit arra, hogy az egyházmegyék főjegyzőivel együtt a tél folyamán értekezletet tartottak, melyen megállapodtak az egységesen készítendő szabályrendeletek alapvető tételeiben. Az erről készített munkálat elfogadása, illetőleg egyházmegyénk viszonyainak megfelelő módosítása felett kell döntenie a közgyűlésnek.

A szabályrendeleteknek a gyakorlati életben való nagyfontosságára való tekintettel közgyűlés sulyt helyez arra, hogy azok mennél körültekintőbben, szabatosan és időbök véleményének meghallgatásával készítsenek el. E réghöl szükségesnek látja egy bizottság kiküldését, melynek feladatává teszi az egyházközségek és egyházmegyék hatáskörébe utalt szabályrendeleteknek alapos megvitatását és megalkotását. Munkájáról az őszi egyházmegyei gyűlésnek fog beszámolni. A bizottság tagjai az esperes és egyházmegyei gondnok elnökelete alatt: *Tóth János, Hubay Mihály, Dr. Komjáthy Aladár, Kövér Pál, Veress Károly, Dr. Horváth Zoltán, Bárczay László, Bónis Aladár, Szepessy Gyula, Harsányi Géza, Erdős Károly.*

11. Olvasatott az egyházmegyei számvizsgáló bizottság következő jegyzőkönyve:

szóval helyesen be
Jegyzőkönyv. *mutató*

Készült Sajóecsegen, 1934. év április hó 9-ik napján a Felsőborsodi Ref. Egyházmegye számvevőségének üléséről.

Jelen voltak alulirottak:

A számvevőség felhívása folytán, dékán rendelkezésre becsatolta az egyházmegye számadását, vagyoni állapotát feltűntető közigazgatási pénztári főkönyvvel, egyes egyházak békekövetelési könyvét, a vonatkozó levél kimutatást, eredeti kötelezvényeket, betétkönyveket, hadikölcsönkötvényeket, kiadási levelet, okmányokat, amelyeknek tüzetes, tételenként való átvizsgálása után az egyes pénztárak állományát a következő részletesen feltüntetett összegekben állapította meg:

I. Közigazgatási pénztár állománya

1933. év december hó 31-én

Bevétel	1992 P 93 f
Kiadás	1210 P 00 f
				<hr/>	
				Pénztári maradvány	782 P 93 f

A pénztár állása:

Készpénz	782 P 93 f
Kamatozó tőkében	16 601 P 14 f
Kamathátralék	938 P 83 f
				<hr/>	
				Összesen	18.322 P 90 f

amely összegből az idegen tőke (lelkészi, tanítói,
 egyházközségi s Rádai-alap és tőkék) . 3771 P 87 f
 Tehát saját tőke összege 14.551 P 03 f

Számvevőség megállapítja, hogy a kötelezvényeken alapuló egyéb követelések után kamathátralékok adók szerint és tőketörlesztés csak elvétve történt, ehhez képest utasítja számvevőség dékánt, hogy a késedelmes kamatok behajtása és jövőben a kamatok pontos befizetése iránt a megfelelő lépéseket tegye; a kamatok és — szükséghez képest — a tőketörlesztések behajtása céljából az egyházmegye ügyészenél eljárjon.

II. Egyesített kisebb alapok

(Bárczay, Somossy, Szakall és iskolai könyvek)

az 1933. évben bevétel és kiadás változatlan.

III. Iadányi Balog József-, Vladár-alap

állása változatlan, az esedékes kamatok tőkésítve 661 P 80 f-ben.

A hadikölcsönkötvények beváltására, azok kamatszelvényeinek értékesítésére intézkedés — mint az előbbi években is fennforgó okokból — nem történt.

Számvevőség a betétkönyvekben elhelyezett összegek kamatainak tőkésítésére és ennek keresztülvitele iránt intézkedésre dékánt utasítja.

Számvevőszék utasítja egyházmegyei ügyészt aziránt, hogy a Vladár alapjára vonatkozó alapítványi okirat elkészítése céljából a kellő lépéseket tegye meg.

Számvevőszék a rendelkezésre álló fentebb kiemelt közgazgatási pénztári főkönyv, valamint annak kiegészítő részét tevő bevételi és kiadási okiratok adatai alapján tüzetes vizsgálat alá vonta az 1934. évi január hó 1-től a mai napig terjedő időre szóló számadásokat. Ezek alapján megállapítást nyert, hogy a pénztár állomány a következő:

Bevétel	14.127 P 31 f
Kiadás	11 567 P 34 f
	<hr/>
Pénztári készlet	2559 P 97 f,

mely összeget dékán részbeni postatakarékpénztári f. számlán, részben készpénzben felmutatott.

Számvevőszék megállapítja, hogy a felmutatott pénztári és kamatai könyvek adatai rendellenességet, az okmányok alakilag és tartalmilag kifogást nem mutatnak.

Számvevőszék utasítja dékánt, hogy az egyházmegye kintlevőségeit és teljes tartozások terheit magábafooglaló hitelrendelő kimutatást a legközelebbi távoli egyházmegyei közgyűlés elé terjessze, hogy a vagyoni állapot tekintetében teljesen tisztakép jelentkezzenek.

Számvevőszék tudomásul veszi, hogy az egyházmegyei pénztárból *Bartha Gyula*, sajióivánkai lelkész és 4 társa, mint esperesi adósok részére kötvénykölcsonként 7950 P folyósított, amely összegre a megfelelő jótállásokkal bíró okiratok és egyéb biztosítékok rendelkezésre állanak, — felmutattattak.

A kölcsönre, a mai napig kamatra 1934. évi július hó 1-ig terjedő időre (5% kamat számítva) 198 P 75 f, tőke fedezetére 500 P 25 f befolyt.

1. Ezután javasolja számadószék, hogy számadó dékánnak a felmentvény a szokásos óvások fenntartása mellett megadassék neki, egyben működéséért elismerés nyilvánítottassék.

2. Javasolja, hogy a kihelyezett kölcsöntőke tartozásoknál évenként 10⁰/₀ tőke törlesztésére adósok utaltassanak.

3. Javasolja, hogy a kihelyezett kölcsönök után — arra való tekintettel, hogy az adósok mind gazdák, — 1933. év október hó 24-től kezdődően a kamatláb 5¹/₂⁰/₀-ban állapíttassék meg, valamint a betétek után az egyházmegye 3⁰/₀ kamatot fizessen.

A számvevőszék utasításának megfelelően 17 drb. kötelezvény egyházmegyei ügyésznek átadatott behajtás és intézkedés végett.

A vizsgálat befejeztetvén, a jegyzőkönyv feolvasás és helybenhagyás után aláíratott.

Kmf.

Szentmártony Dániel s. k.
esperes.

Zsóry György s. k.
e m. gondnok.

Hubay Mihály s. k.

Gyülvérszi István s. k.

Harsányi Géza s. k.
e. m. ügyész, jegyzőkönyvvezető.

Lőkös Sándor s. k.
dékán.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Mély tisztelettel jelentem, hogy a kezelésem alatt álló egyházmegyei közigazgatási pénztár felülvizsgálására az 1934. évi április 9-én eszközlő Bizottságtól azon megbízást vettem, hogy egyházmegyénk közigazgatási pénztárának ugyanazon napon (1934. április 9) mutatkozó pontos mérlegét állítsam össze s ismertetés céljából terjesszem a legközelebbi egyházmegyei közgyűlés elé. Ehhez képest van szerencsém a következő mérleget mély tisztelettel előterjeszteni:

Egyházmegyei közigazgatási pénztár (1934. április 9.)

Tartozik 1. Kamatozó betétek:

a)	Sajóivánkai lelkészi hivatal	42 P 42 f	
b)	Sajókazinci „ „	693 P 50 f	
c)	Sajókazinci tanítói „	155 P 45 f	Átvitel: 891 P 37 f

d) Varbói lelkészi hivatal	730 P 80 f	Áthozat: 891 P 37 f
e) Nagyvisnyói egyház	411 P 84 f	
f) Tardonai	1 P 67 f	
g) Vadnai lelkészi hivatal	93 P 16 f	
h) Vadnai tanítói	35 P 99 f	
i) Egyházm. papi könyvtári alap	340 P 86 f	
j) Vadnai egyház	40 P 18 f	
k) Abodi egyház	2 P 14 f	
l) Lelkészerterkezleti tőke	556 P 90 f	
m) Boldvai egyház	2 P 09 f	
n) Bánfalvai	3 P 05 f	
o) Vladár Ervin alap	661 P 82 f	= 2880 P 50 f
2. B. e. Elek József, volt esperes örökösének	128 P 75 f	
3. Sárospataki theol. internátusra 1933/34 költsv. év végén	2593 P 00 f	
4. Kulturadóba egyházkerületnek 1934. év végéig	92 P 00 f	
5. Átmeneti címeken (kálvineumok, Inyugdíj, közalap stb.)	1004 P 34 f	
Egyenleg — mint tiszta pénzvagyon	15.741 P 72 f	
Követel	Összesen	23 331 P 68 f
1. Pénztári készlet 1934. április 9-én	2559 P 97 f	
2. Egyházlátogatási hátralékok	3221 P 46 f	
3. Kötvényeken (hadikölcsön, adóslevél) kihelyezett összes tőke	16.637 P 79 f	
4. Kamathátralékok	912 P 46 f	
	Összesen	23 331 P 68 f

Mély tisztelettel maradtam a Nagytiszteletű Egyházmegyei
Közgyűlésnek alázatos szolgálja

Sajóecsegen, 1934. évi április 9. napján

Lőkös Sándor
dékán.

Közgyűlés e jegyzőkönyv alapján tudomásul veszi és helyben-
hagyja az egyházmegyei elnökség azon intézkedését, hogy az egy-
házmegyei pénztárnak *Bartha Gyula*. volt egyházmegyei dékánnal
szemben támasztott követelése: P 7950 kötvénykölcsönként biz-
tosított, melyet rajta kívül 4-en, mint egyenes adósok irtak alá;
a kötvény megfelelő jogi és anyagi biztosítékokkal van ellátva,
valamint, hogy a kölcsönre eddig a kamat rendesen fizettetett s
500 P a tőkéből is törlesztetett. — Továbbá:

1. az egyházmegyei pénztár adósai felszólítandók, hogy tőke-
tartásuknak legalább is 10%-át évenként törlesszék;
2. a kihelyezett kölcsönök után 1933. október 24-től kezdő-
dőleg a kamatlábat 5¹/₂-, a betétek után 3%-ban állapítja meg;

3. *Lőkös Sándor*, dékának lelkiismeretes munkájáért elismerését nyilvánítja s a felmentvényt számára — a szokásos óvások fenntartása mellett — megadja.

12. Olvastatott *Lőkös Sándor*, közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelő alábbi jelentése:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Mint az Országos Közalap és Orsz. lelkészi Nyugdíjintézet egyházmegyei pénzkezelője az 1933. évre vonatkozó jelentésemet van szerencsém előterjeszteni:

I. Országos közalap.

A) Kirovás.

1. Hátralék az 1932. évről	503 P 85 f
2. Egyházmegyénk 34.571 lélekszáma után az 1933. évre	2765 P 68 f
3. Késedelmi kamatok és perselypénzek	46 P 82 f
	<hr/>
Kirovás főösszege	3316 P 35 f

B) Bevételezés.

1. A lélekszám utáni kirovásból befolyt	1716 P 35 f
2. Késedelmi kamatokból, Ref.- és Gusztáv A. egy. perselypénz	46 P 80 f
	<hr/>
Bevételezés főösszege	1763 P 15 f

Beküldetett a Magyar Földhitelintézethez.

C) Hátralék.

3 1933. év végén mutatkozó hátralék	1553 P 20 f
---	-------------

II. Orsz. lelkészi nyugdíjintézet.

A) Kirovás.

a) Az 1932. évről hátralék.

1. Lelkészek belépési járuléka, évi tagsági díja és kamat	13 561 P 93 f
2. Egyházak fenntartói járuléka	1467 P 90 f
	<hr/>
Az 1932. évi hátralék összesen	15 029 P 83 f

b) Az 1933. évi kirovás.

1. Lelkészek belépési járuléka, évi tagsági díja és kamat	4020 P 97 f
2. Egyházak fenntartói járuléka	2614 P 64 f
	<hr/>
Átvitel	6635 P 61 f

	Áthozat	6635 P 61 f
3. Pótelőírás (késed. kamatok és virágvasárnapi perselypéncz)		1395 P 92 f
	Az 1933. évi kirovás összesen	8031 P 53 f
Hozzáadva az 1932. évi hátralék		15 029 P 83 f
	Kirovás főösszege	23 061 P 36 f

B) Bevételezés.

1. Lelkészektől belépési járulék, évi tagsági díj, kamat	9140 P 17 f
2. Egyházaktól fenntartói járulék	2826 P 74 f
3. Késedelmi kamatok és virágvasárnapi perselypéncz	1395 P 60 f
	Bevételezés főösszege 13 362 P 51 f

Beküldetett a Magyar Földhitelintézethez.

C) Hátralék.

1. Lelkészek belépési járuléka, évi tagdíj, kamat	8443 P 05 f
2. Egyházaktól fenntartói járuléka	1255 P 80 f
	Hátralék főösszege az 1933. év végén 9698 P 85 f

Ezen mindkétrendbeli számadásomat mind az egyházmegyei, mind a központi végrehajtó Bizottság felülvizsgálta s jóváhagyólag megerősítette.

Mély tisztelettel maradtam a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés alázatos szolgája

Sajóecsegen, 1934. évi május 18.

Lőkös Sándor

ref. lelkész,

közalapi és nydíjintézeteki em. pénzkezelő.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

13. Olvastatott *Kövér Pál*, belmissziói előadó következő jelentése:

Nagytiszteletű és méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az elmúlt év őszén adott missziói előadói jelentésemben fel-
említettem, hogy célszerűnek gondolnám, ha előadás hangzanék el
a gyülekezeti missziói iverk mikénti kitöltéséről. Mostani jelentésemet bevezető rövid irányító eszmefuttatásnak ez a szülőoka.

Sorra veszem azokat a pontokat, melyeknek megvilágítása
szükségesnek látszik az eddigi feleletek alapján.

Lássuk először magát, a gyülekezeti missziói jelentést.

Az 1. pont alatt: „milyen missziói munkák folynak a gyüle-
kezetben?” fel kell sorolni mindazt, amit a következő pontok
kérdenek. Sem kevesebbet, de többet sem!

A 3. pont alatt: gyermekistentiszteletnek nem nevezhető az iskolásgyermek hétköznapi templomba felvezetése és a hétköznapi liturgia szerinti Istentisztelet. Bibliai iskolának nem mondható az ismétlősök részére tartott vallásóra, vagy a legények és leányok vasárnap délutáni templomi bentmarasztása. — „Ki tartotta a biblia iskolai előkészítő órát?” Erre csak ott kell felelni, ahol több csoport s így több csoportvezető van, kiket elő kell készíteni, de maga a bibliai iskolai tanítás nem minősíthető előkészítő órának.

A 4. pontnál, a konfirmációi oktatásnál az a megjegyzésem, hogy szakítani kell már azzal a kényelmes módszerrel, hogy részben a tanító, részben a lelkész készíti elő a konfirmandusokat. Ez a lelkész kötelessége legalább is ott, ahol a lelkész lakik az anyaszentegyházban.

Az 5. pontot illetőleg — ez az ifjuság lelkigondozására vonatkozik — mindenütt arra kell törekedni, hogy a nyári vasárnap délutáni bentmarasztáson kívül — őszől tavaszig — rendszeres ifjúsági és leányegyesületi munka folyjon. A nyári vasárnap délutáni bentmarasztásnál nem elég csak ének és imaszövegeket ismételtetni, bibliát olvasatni, — mint egyesek teszik — hanem bibliai eszmecserét is folytatni kell. Némelyik jelentés csak annyit árul el, hogy bentmaradtak a templomban; — hogy mit csináltak, ezt a missziói előadónak kell kitalálni.

A 6. pontnál a bibliakör és bibliaóra a felnőttekre vonatkozik. Tegyük itt különbséget a házi Istentisztelet és a házi áhitat közt is. Házi Istentisztelet alatt értsük a lelkész által házaknál végzett Istentiszteletet (nem tartozik ide a beteglátogatás és a betegnél történő urvacSORAOSZTÁS, házszentelés, betegnél tartott Istentisztelet már igen), házi áhitat alatt pedig maga, a háznép által tartott ének, ima, bibliaolvasásból stb. álló áhitat.

A 7. alatti kérdésekre (Biblia és iratterjesztés) is sokan csak részben felelnek.

8. Egyesületnek csak alapszabály szerint megalakult, tisztikarral bíró társaságot nevezünk.

9. alatt az „egyetemes mozgalmak és célok” rovatba a lelkész-köri értekezletek is beirandók, — ha voltak. Vegyük elő e pontnál az alamizsnakönyvet és írjuk ki onnan is, hogy milyen egyetemes jellegű célokat támogatott egyházközségünk.

A 12. pont alatt (Hitélet) számoltassuk meg mindig valakivel az urvacSORÁZÓKAT, hogy pontos adatokst szolgáltatassunk. Én pl.

a kurátorral szoktam ezeket egy papírlapra csoportonként feljegyezteíni.

Általában feleljünk meg minden kérdésre igentő, vagy nemleges felelettel.

Térjünk át a számadatokra.

Előrebocsátom, hogy az 1932. évi őszi egyházmegyei gyűlésünkön elhangzott jelentésemet egyesek nem hallgatták meg, el sem is olvasták, különben nem tűntetnének fel ilyen bölcs adatokat újólág. Pontok szerint:

1. Hány gyermek járt bibliai iskolába? Felelet: minden iskolás. — Hány gyermek részesült különleges gondozásban? Szükség szerint. A változás itt az, hogy azelőtt *esetenként* volt irva.

4. A jelentő iv 6. pontjából kitűnik, hogy Bibliaóra alatt a felnőttek bibliaórája értendő és mégis akadt olyan jelentő, aki a leányok bibliaóráját írta be ide és a számadatok 4. pontjában ezt írta: november 1-től március 31-ig minden szerda délután volt bibliaóra. Hogy ez idő alatt hány szerda délután van, azt nekem kellett kiszámítani. Erre többet nem leszek hajlandó.

6. Hány szegény részesült alkalmi segélyben? Erre egy felelet így hangzik: minden kéregető.

Egyik jelentés szerint szeretetmunka nem folyt, de azért 60 P-t adtak szegények segélyezésére.

Hasonló logika: külmisszióra nem tudtak adni, de a számadatokban azért 12 pengő szerepel e címen.

Kiemelem, hogy a legtöbb jelentés elég szabatos. Remélem, hogy azok, akikre megjegyzéseim vonatkoznak, megszivlelik az elmondottakat, megkímélnek neveik nyilvánosságra hozásától és lehetővé teszik nekem, vagy más missziói előadónak az eddiginél hübb helyzetképet megrajzoló jelentés elkészítését. És ezt a munkát megkönnyítik azzal is, hogy a kitűzött határidőre pontosan beküldik jelentéseiket.

A konferenciákkal kapcsolatban legyen szabad a következőket kérnem:

a) a szellemi részt illetőleg: ha csak 1—1 bibliai verssel kell jelentkezni a konferencia ünnepélyes délelőtti gyűlésén, hát mindenki ahhoz tartsa magát s ne produkáltasson a fiukkal vagy leányokkal 8—10 verset. Minden helyről csak 1 fiu és 1 leány készüljön szavalattal és ne több méter hosszú versekkel;

b) az anyagiakat illetőleg: a jövőben csak az számíthat ellátásra, aki azt a meghívóban jelzett ideig bejelentette. Késedelmes

jelentkezők, vagy egyáltalán nem jelentkezők óriási zavart okoznak az ellátásnál, mint ezt esperesünk is felemlítette legutóbbi lelkész-értekezletünkön.

Ezek után egyházmegyénk missziói életének őszi gyűlésünk óta lefolyt nevezetesebb eseményeiről a következőkben számolok be: Ez év január 17-én a bánvölgyi járási Kálvinszövetség 5 egyházának lelkészei, tanítói, presbiterei jöttek össze Mályinkára presbiteri konferenciára. A konferenciát *Joó Miklós*, nagyvisnyói lelkész készítette elő, de őt betegsége akadályozta a megjelenésben. Helyette *Hubay Mihály*, szilvásváradí lelkész tartott megnyitó beszédet. Közreműködtek még: *Keresztury József*, nekézsenyi lelkész igehirdetéssel. *Nádházy Bertalan*, diósgyőrvasgyári lelkész a presbiteri tisztról, *Dr. Komjáthy Aladár*, ózdi lelkész az ifjúsági-, *Kövér Pál*, zilizi lelkész a leányegyesületi munkáról szóló előadással. *Máthé Zoltán*, helybeli lelkész üdvözléssel, *Kovács Andor*, tanító pedig a férfi és ifjúsági vegyeskar vezetésével.

Ezt a szépen sikerült konferenciát esperesünknek és kedves feleségének kívánságára március 8-án követte a borsodi ref. ifjúsági- és leányegyesületi konferencia. 150 leány, 200 fiu, sok lelkész, tanító, presbiter jelent itt meg 25 egyházból. Megjelent *Bárczay László*, kir. kamarás, e. m tanácsbíró, borsodi egyházközségi főgondnok, *Mocsáry Pál*, földbirtokos, damaki egyházközségi főgondnok is. Délelőtti az ígét *Dr. Szabó Zoltán*, sárospataki theol. ak. h. tanár hirdette, elnöki megnyitót *Szentmártony Dániel*, esperes mondott. Előadást tartottak: *Kovács Péter*, R. K. I. E. földm. titkár a ref. ifjuról, *Rózsa Ibolya*, R. K. L. E titkár a ref. leányról, *Kovács József*, sajszentspéterei földműves ifju a szülőknek az ifjúság iránti felelősségéről, *Kövér Pál* az ifjúsági munkáról, mint a presbiternevelés eszközéről, *Kövér Pálné* szóló éneket adott elő, a borsodi férfikar *Kocsis Béla*, a sajbóhábonyi ifjs. vegyeskar *Harsányi János*, k. tanító vezetésével énekelt. Mint ujdolgot említem fel, hogy minden helyről 1—1 fiu, illetve leány 1—1 bibliai verssel köszöntötte a konferenciát, az üdvözlők sorát *Csécs Ilona*, diakonissza zárta be, a sajszenyei diakonissza otthon nevében mondott szavaival. Itt jegyzem meg, hogy esperesünk a rövid ideje egyházmegyénk területén tartózkodó, de ezalatt az idő alatt is már nagyszerű építőmunkát kifejtő diakonissza testvéreket egyházlátogató körutja során csekélységgel együtt meglátogatta, az épen vallásos estét tartó diakonisszákat és az otthonban egybegyűlt szép számú gyülekezetet szeretettel üdvözölte, felkérte egyben a diakonisszákat az egyházmegyei missziói munkába bekapcsolódásra, kérése esetén egyik-

másik gyülekezetbe történő kiszállásra, amit készséggel meg is ígértek a központ helybenhagyásától feltételezetten. Közébed után a szokott összejövetel volt külön a fiuk, külön a leányok részére, este templomi vallásos estély *Szabó Lajos*, kerületi missziói lelkész bibliamagyarázatával, *Rózsa I.* és *Kovács P.* előadásával, *Bálint Endre*, k. tanító vezetésével az edelényi ifjs. vegyeskar énekével, szavalatokkal.

Ezután az Istentől áldott konferencia után másnap, 9-én a paraszniai szintén értékes presbiteri konferenciára gyülekeztünk össze 13 helyről, lelkészek, tanítók, presbiterek kb. 100-an. Itt is *Dr. Szabó Zoltán* hirdette az ígét. Az elnöki megnyitót *Svingor Jenő*, kerületi missziói előadó mondotta, a konferenciát *Szabó Lajos*, helybeli lelkész köszöntette. Előadók voltak *Kövér P.*, az imádkozó, *Gyülvézi István*, edelényi lelkész a hitvallásos, *iff. Kőrössy István*, boldvai lelkész az egyházvédő presbiter c. előadásokkal *Kovács József* és *Szabó Lajos*, missziói lelkész intéztek még rövid beszédet a jelenvoltakhoz. Énekelt *Dely Illés*, k. tanító vezetésével a paraszniai férfikar.

Lelkészközi konferenciák voltak: az edelényi, vámosi egyházlátogatói járásban. — Az edelényiben *Szentmártony Dániel*, esperes rendezésében jan. 10—14 között Ládbesenyőn, Balajton, Edelényben, Borsodon a következő program szerint: délután lelkészek értekezlete az új egyházi törvényekkel, aktuális egyházmegyei és nyugdíjügyekkel kapcsolatos teendőkről, este vallásos estély, melyeken ima, bibliamagyarázat, előadás (életprogrammunk, egyházunk szociális feladatai, a hit megtartó ereje, az ige jelentősége hitéletünkben, záró beszéd), énekkari szám, szavalt hangzott el. Előadók voltak: *Szentmártony D.*, esperesen kívül, *Gyülvézi István*, *Kocsis Jenő* és *Veress Károly*, lelkészek. — A vámosiban január 12-én Zilizen, 25-én Sajóecsegen, február 1-én Boldván, 8-án Nyomáron és Hangácson, március 6-án Sajóvamoson, a missziói előadó rendezésében délután mindenütt ifjusági és leányegyesületi összejöveteleket tartottak, melyet 5 esetben *Várady József*, sajóvamosi, 1 esetben *Lökös Sándor*, sajóecsegi, 1 esetben a missziói előadó vezetett. Egy alkalommal megpróbálkoztak a lelkészek egymásközötti bibliai eszmecseréjével is. Az egész gyülekezet részére szóló vallásos estélyen itt is bibliamagyarázatok, előadások, szavalatok, énekkari és énekszólo számok hangzottak el. Igehirdetők és előadók voltak a már említettekén kívül: *Kőrössy István*, boldvai, és *Nemes Andor dr.*, hangács-nyomári lelkész. (A Biblia, életépítés, a gyermek, önzetlen szeretet, keresztyén házirend, az

ifjúság erényei, ifjúsági munka, tiszta keresztyénség, Gedon, szózat illéshez.)

Esperesünk felkért, hogy őszi egyházkerületi gyűlésünk határozata értelmében exponált, kath. tengerbe ékelt egyházakba, leányegyházakba szálljak ki a hitélet élénkítése céljából. Így megjelentem március 12-én Hegymegen, 13-án Szakácsiban, 14-én Abodon, 15-én Rakacaszenden, 16-án Tornaszentjakabon, április 6-án Berentén, 7-én Szuhogyon. Mindenütt tartottam az iskolásgyermek részére szemléltető képekkel bibliai iskolai tanítást, a mindkét nembeli ifjúság részére egyesületi összejövetelt s abban bibliai eszmecserét és szóltam az egész gyülekezethez Istentisztelet keretében. Tornaszentjakabon, Berentén, Szuhogyon családlátogatást végeztem. Meglátogattam gondnokot, 1—2 presbitert, 1—1 szegény, 1—1 gazdag egyháztagot, hadirokkantat. Felhívtam a gyülekezetek vezetőit fentemlített munkáknak megindítására. A mályinkai presbiteri konferencián való időzésemet felhasználtam arra, hogy itt is tartsak bibliai eszmecserét a mindkét nembeli ifjúság számára. Egyébként missziói kiszállásaimon észlelt tapasztalataimról, végzett munkáimról részletes jelentést tettem az esperes urnak, itt csak utalok arra, hogy exponált kis gyülekezeteinkben, főleg leányegyházainkban nagy akadálya a munkának előkönyörgő tanítóinknak, — kik a tanításon kívül templomi Istentiszteleteket is végzik, leventeismeretterjesztő munkát is folytatni kénytelenek — tullelhetése. Vallásos estélyeket legtöbbször tartanak és általában elismerésre méltó módon buzgólkodnak gyülekezeteinknek megtartása, a kath. tengerbe olvadástól megmentése érdekében, azonban ifjúsági és leányegyesületi munkára nincs erejük és idejük. Munkatársakra volna szükségük, mert a vágyakozás rendkívül nagy a lelkekben. S ezt nekünk kell kielégíteni, épen a legfogékonyabb életkor idején, ha nem akarjuk a katkolicizmus vagy a szekták karjaiba hullani engedni hiveinket. Munkatársakat kellene nevelni s erre a célra tanfolyamokat rendezni. Ki tudja, hány Kovács Péter és Kovács József élet aranya hever a porban, a magyar ugaron. Nekünk kell felkutatni, tiszta evangéliumi, tehát hitvallásos ref. szellemben irányítva beállítani őket az egyházépítő szent munkába. Én hiszem, hogy csodálatos ébredés, megújulás korszaka következne el az ekeszarva mellől elhívott Elizeusok szíven keresztül ref. egyházunkra s így magyar hazánk és az Isten országa diadalára.

Az előadói jelentésből tapasztalt az a tény, hogy az elmúlt téli félév folyamán egyházmegyénk, különösen az ifjúsági munkák

fellendítése, szervezése érdekében erőteljes propagandát igyekezett kifejteni, őszinte örömet és megnyugvást vált ki. A belmissziói előadónak e téren való fáradhatatlan tevékenysége, a kevés szó és sok tettekkel való munkálkodása, az általa meglátogatott gyülekezetekben teljesített szolgálata a közgyűlés osztatlan elismerésével és köszönetével találkozik.

14. Olvastatott *Kövér Pál*, missziói előadónak az 1933. évi őszi kerületi gyűlés 13/p. pontjában elrendelt, kis gyülekezetekbe és exponált egyházközségekbe történt kiszállásáról, végzett munkájáról, szerzett tapasztalatairól szóló, őt erre a munkára felkérő esperesi hivatalhoz beterjesztett jelentése.

Egyházmegyei közgyűlés a 7 gyülekezetbe (Hegymeg, Szakácsi, Abod, Rakacaszend, Tornaszentjakab, Berente, Szuhogy) történt kiszállásról, ott végzett munkáról és szerzett tapasztalatokról szóló jelentést a missziói előadó iránti elismeréssel tudomásul veszi.

15. Olvastatott a lelkészértekezletnek 1934. évi május 17-én felvett jegyzőkönyve. — E napon tartott lelkészértekezleti gyűlésen *Keresztury József*, nekézsenyi lelkész bibliaolvasása és imádkozása után *Hubay Mihály* tartott elnöki megnyitót, *Lökös Sándor* néhai *Elek József*, volt sajbábonyi lelkész és esperesről mondott emlékbeszédet. *Szentmártony Dániel*, esperes „Egyházi közigazgatási teendők” címen tartott előadást. *Seigneur Emil*, francia misszionárius *Virág Sándor*, külmissziói lelkész tolmácsolásával „A külmissziói munkákról és a misszió fontosságáról” adott elő. *Farkas István*, püspök ur „A kálvinizmus és a magyar faj megvédésében, a református lelkipásztori munka hű és lelkiismeretes teljesítésének szükségességéről” szólt. *Veress Károly* „A központi adózás és a terményjárandóságok megszüntetése” címen értekezett. *Dr. Komjáthy Aladár* „Szenczi Molnár Albert élettörténetét ismertette. *Szigethy Ferencz* Szenczi Molnár Albert zsoldfordításairól, *Egerházy Lajos*, O. R. J. Ó. igazgató a telepítésről, *Gyűlvészi István* „A legujabb magyar ujszövetség fordítások kritikai ismertetése és egybevetéséről”, *Kőrössy István* A lelkészválasztásról a magyar református egyházban, *Kövér Pál* Az egyházmegye kiadványairól tartottak előadásokat. — *Lökös Sándor* az évi pénztári jelentést terjesztette be.

Veress Károly javaslata alapján lelkészértekezlet felkéri az egyházmegyei közgyűlést, keresse meg az egyházkerületi hatóság útján az Egyetemes Konventet azzal a kéréssel, hogy mivel az egyházi tisztviselőknek az egyes gyülekezetek által biztosított természetbeni javadalom fizetése oly kellemetlen teherré lett már hiveink körében, hogy gyakran veszélyezteti az egyházi tisztviselők és a hiveik között megkívánt jó békességét és nagy mértékben árt a lelkészi állás tekintélyének is s az egyházi tisztviselők az állandó hiányos befizetés s az árhullámzások miatt sok anyagi veszteséget szenvednek, miáltal tisztességes megélhetésük mindinkább lehetlenebbé válik és sem gyermekeik rendes neveltetését, sem köztartozásaikat fedezni nem képesek, — vezesse be Konventünk az egységes adózást, ami hiveink egyházi terheit is bizonyára csökkentené és arányossabbá tenné — és szüntesse meg a természetbeni járandóságok fizetését s az egyházi tisztviselők helyi javadalmának értékét — az ingatlan javadalmi értékének kivételével — a közalapi járulékokhoz hasonlóan egyetemesen és vagylagos kulcs alapján kivette, vétesse be a konventi pénztárba, honnan a javadalmasok számára a kongruához hasonlóan utalja ki.

Egyházmegyei közgyűlés a javaslatot elfogadja s az egyházkerületi hatóság útján az Egyetemes Konventhez való felterjesztését elhatározza.

16. Az új E. T. II. tc. 41. §-a alapján megszervezni rendelt *lelkészjelölő bizottságba* tagokul:

Lőkös Sándor, lelkészi és *Bónis Aladár*, világi tanácsbírák választatnak; póttagokul: *Dr. Komjáthy Aladár* és *Fekete Pál*, tanácsbírák.

17. Az egyes egyházak által beküldött új egyházközségi szabályrendeletek, valamint az egyházközségi fegyelmi és rendszabálytervezet ismertetvén,

közgyűlés tüzetesebb átvizsgálás és javaslattétel végett ezeket is átteszi az egyházmegyei szabályrendelet megalkotására kiküldött bizottsághoz s felhívja a lelkészeket, hogy a fegyelmi és rendszabályokra vonatkozó észrevételeiket, vagy indítványaikat a bizottsággal írásban közöljék.

18. A sajobábonyi megüresedett lelkészi állás betöltése körül már kezdetben zavarok törtek ki. A választói névjegyzékbe felvett 48 választónak két jelöltje volt s a két párt meghívás utján óhajtotta volna betölteni az állást. Azonban mind a két jelölt érdekében beadott nyilatkozat a törvény által előírt 8 napi határidőn túl adatott be. Így a meghívás utján való választás nem volt keresztülvihető. A késői benyújtás mellett nagyobb akadály is volt: az 1933—34. évi választói névjegyzék nem tekinthető hitelesnek amaz alaki hibája miatt, mert nem volt esperesi pecsétel hitelesítve. Mindezekon kívül 41 — a választói névjegyzékbe fel nem vett — egyháztag kérvényt nyújtott be az esperesi hivatalhoz, melyben a választásnak augusztus hóra való elhalasztását s közben új választói névjegyzék elkészítését kérik, met — mint mondják — ők a nehéz gazdasági viszonyok miatt nem tudtak egyházi adót fizetni, de most már igyekeznek a kötelezettségüknek eleget tenni, hogy felvétesse az új névjegyzékbe s így belezólásuk lehessen a lelkészválasztásba.

Közgyűlés a rendelkezésére álló adatok alapján megállapítja, hogy a sajobábonyi lelkészi állásnak meghívás utján való betöltése nem annyira a törvény által be nem tartott határidő miatt nem történhetett meg, hanem a lelkészi hivatalban meglévő választói névjegyzék hitelesítetlen s így alakilag kifogásolható volta miatt. Kivánatosnak tartja, hogy a már megindulásakor annyi visszavonást és békétlenséget előidéző választási mozgalom helyes utra terelődjék s úgy intéződjék el, hogy nemcsak a gyülekezet, hanem az egyházmegye megnyugvásával találkozzék. Ennek megoldását pedig abban látja, ha a meglévő, de hitelesség szempontjából kifogásolható választói névjegyzék helyett egy újonnan készített névjegyzék alapján fog lefolyni a választás. A mostani minden egyháznál meglévő névjegyzék érvényessége, az új Egyházi Törvények rendelkezése szerint ugyan a f. év végéig tart, azonban mivel éppen átmeneti helyzetről van szó, a legfelsőbb egyházi hatóságunknál kialakult s a főúrist. Püspök ur által közölt vélemény alapján megengedhető, hogy a választói névjegyzékbe pótlólag, az 1935. évi névjegyzék elkészítéseig, felvehetőek legyenek ez év július hó 1-ig azok, kik e határidőig egyházi adóhátralékukat kifizették. Ez alapon tovább menve, a sajobábonyihoz hasonló esetben egészen új választói névjegyzék is készíthető, mely a felsőbb hatóság által megerősítést nyerve, hitelessége nem lesz kétségbe vonható, valamint a korábbiból egyházi adóhátralékuk miatt kimaradt, de időközben azt kiegyenlítő egyháztagok számára is megnyugtató lesz. Mindezek alapján közgyűlésünk fel-

hatalmazza az esperest, hogy rendelje el a sajbábonyi egyházközség számára új választói névjegyzék készítését július 1-i határidővel, melybe felveendők lesznek mindazon egyháztagok, kik választói jogosultságukat a törvény által előírt feltételeknek megfelelőleg megszerzik. E névjegyzék érvényrejutása után megadja a gyülekezetnek a jogot, hogy a törvény által előírt határidő alatt — meghívás útján — válasszon lelkészt és ha ezt nem óhajtánák igénybe venni, csak ennek megtörténte után tűzze ki az esperes a pályázatot. Együttal egyházmegyei közgyűlés a f. év július hó 1-től december 31-ig terjedő átmeneti időre nézve az egyházak választói névjegyzékére vonatkozólag azt az elvi jelentőségű határozatot hozza, hogy ahol lelkész, gondnok, vagy megüresedett presbiteri tisztségek betöltése előtt áll valamelyik egyház, kérheti a f. év július 1-ig a választói névjegyzék kiigazítását, illetve kibővítését azon egyháztagok számára, kik egyházi adóhátralékaik miatt maradtak ki, de időközben e tartozásaikat kifizették. Kérelmük a kiigazított választói névjegyzékkel együtt adandó be az espereshez, ki a hitelesítésekre felhatalmazást nyer.

19. A felsőbarcikai egyház presbitériuma beterjeszti az alsóbarcikai református híveknek azt az óhaját bizonyító szavazó listát, hogy az alsóbarcikai szórvány egyházzal a felsőbarcikai egyházhoz csatoltassék.

E közgyűlésünk szempontból is fontos törekvést egyházmegyei közgyűlésünk helyeslőleg veszi tudomásul s felkéri egyházmegyénk elnökségét, hogy az alsóbarcikai szórványba kiszállva, személyesen győződjék meg a csatlakozási szándék komolyságáról s ez esetben a további tennőkre vonatkozó utasításokkal lássa el az ottani híveket.

20. A felsőbarcikai egyház beterjeszti a lelkészi és tanítói lakás, valamint az iskolába bevezetendő villanyvilágításról hozott presbiteri határozatát költségvetéssel, mely szerint a lelkészlakba bevezetendő 4 láng, a tanítói lakásba 3 és az iskolába 1 láng, összesen 177 P 12 fillérbe kerül. A lelkészi és tanítói lakásba bevezetett villany felszerelési díjának felét lelkész és tanító fizetik, — az egyháznak előlegezett kölcsönképen — melyet az egyház kamatmentesen térít vissza. A felszerelési díj a bevezetéstől számított 17 hónap alatt fizetetik a Borsodi R. T. villanytelepnek, havi előleges részletekben. Az iskolai láng a tanítóival közös órára lesz beállítva s az évi fogyasztási díjat az egyház a tanítónak téríti meg.

Községülésünk a villanyvilágítás bevezetését tudomásul veszi; a fizetési módozatokat is jóváhagyja. Az iskolai láng áramfogyasztási díjára vonatkozólag kimondja, hogy a megtérítés évi 10 (tíz) pengőnél nagyobb nem lehet.

21. A berentei egyház kéri a barcikai egyházhoz való affiliálását azzal az indoklással, hogy a jelenben lelkészi állását betölteni képtelen, mivel ebben az esetben a tanítói lakást teljesen ujonnan kellene építeni s emellett a templom és a paróchia renoválása melléképületeivel együtt most már halaszthatatlan és ezeknek költségeit a tanítói lakásépítéssel együtt a csekélyszámu és nehéz anyagi helyzetben levő gyülekezet nem bírná fedezni.

Tekintettel a berentei egyház ismert nehéz helyzetére s a gyülekezetre váró nagyobb renoválási munkákra, községülésünk nem zárkózik el az affiliálás iránti kérés teljesítésétől, — bár az affiliálás nem lehet végleges — annak perfektuálásához azonban a lelkészi szolgálatra vonatkozóan ismernie kell a barcikai egyház álláspontját is s ennek becsatolására felhívja az egyházat.

22. A berentei egyház engedélyt kér a templom, paróchia és melléképületeinek kirenoválására, mely munka a benyújtott költségvetések szerint 2000 P-be kerülne. A javításokhoz fedezetül az 1933. évi pénztári maradvány 1500 P készpénz és a másfél évi tanítói tulfizetésből megtérülő kb. 700 P összeg szolgál.

Egyházmegyei községülésünk a berentei egyház renoválási szándékát elismerőleg veszi tudomásul s azt engedélyezi azzal a meghagyással, hogy a renoválási tervezetet és költségvetést az egyház vizsgálta felül az állami építészeti hivatallal s az építkezés megkezdése előtt a vállalkozóval kötött szerződést mutassa be az esperesi hivatalnak.

23. A bánhorváti egyház a *Koch Ferenc* és *Koch Árpád*-dal kötött szőlőtelepítési egyezséget terjeszti egyházmegyei községülésünk elé jóváhagyás végett. Az egyezés szerint nevezett bérilőknek az egyház a somlyó oldalon 578 □-öl területét adja át 10 évre telepítés végett, évi 20 P 50 f bérért 1934. március 18-tól 1944. október 31-ig, mely idő elteltével az összes telepítés: szőlő, karó és gyümölcsfák minden kártérítés nélkül az egyház tulajdonába mennek át. A szőlőföld fordítása 70 cm. mélységű. A bérilők az oltványokat ripária alannyal tartoznak betelepíteni,

a fajok: rizling, furmint és hárslevelűek lehetnek. A telepítés és gondozás ellenőrzésével az egyház egy szakértő egyháztagot biz meg.

Közgyűlésünk a bánhorváti egyház szőlőtelepítési egyezségét jóváhagyja.

24. A kurityáni bányatelepen lakó ref. hivek azzal a kéressel fordulnak egyházmegyei közgyűlésünkhöz, hogy egyházi-
lag a disznóshorváti ref. egyházhoz csatoltassanak, mivel a
felsőnyárádi egyház tőlük messze van és oda az út is az év
legnagyobb részében járhatatlan, ami akadálya annak, hogy
kellő lelkigondozásban részesülhessenek, míg Disznóshorváthoz
a bányatelep egészen közel fekszik és közigazgatásilag is oda
tartoznak s ugy egyházi hivatalos ügyeik intézésében, mint az
isteni tiszteletek látogatásában és az urvacsorával való élésben
sem volnának a távolság miatt akadályozva.

Egyházmegyénk nem zárkózik el a kurityáni bányatelepen
lakó ref. hivek kérésének teljesítése elől. Utasítja azonban a kérvé-
nyezőket, hogy ez ügyben lépjenek érintkezésbé a disznóshorváti
egyházzal és csatolják be ugy ennek, mint a felsőnyárádi egyháznak
idevonatkozó véleményét.

25. Az ormospusztai ref. hivek kérik Ormospuszta,
Rudolftelep és Mucsony bányatelepen lakó ref. hivek részére egy
önálló anyaegyház megalakítását.

Közgyűlésünk e kérést jelenlegi formájában érdemlegesen
nem tárgyalhatja, mert ahhoz mindhárom telepnek ily értelmű közös
nyilatkozata, valamint a jelenlegi anyaegyház vélemény nyilvání-
tása szükséges.

26. A Borsod- Gömör- és Kishont k. e. e. vármegyék
közigazgatási bizottsága felhívja az államsegélyben részesülő s
tanítót (nőt) választó egyházakat, hogy az államsegélyek zavarta-
lan kiutalhatása végett az e célból felterjesztett kérvényeiket a
kívánalmaknak megfelelően helyesen szereljék fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk utasítja a tanítót választó egyhá-
zak iskolaszéki elnökeiket, hogy ugy a tanítóválasztás lefolytatásánál,
mint az államsegély iránti kérvény felszerelésénél tartsák szem előtt
a M. kir. Vall. és Közoktatásügyi Miniszternek a 69.870/1933 sz.
rendelében foglalt intézkedéseket.

27. *Lovász Lenke*, boldvai tanítónő intézkedés végett beterjeszti tanítói fizetése hátralékáról szóló kimutatást 1933. évi december 31-ig. A hátralék fizetés és lakbér címen 1044 P 24 f.

Közygylésünk utasítja a boldvai egyház presbitériumát a tanítónő törvényes fizetés és lakbér járulékának minél előbbi kifizetésére.

28. *Veress Elek*, sajókazinci II-od tanító kéri az egyházmegye intézkedését lakbérének az egyház általi kifizettetésére. Díjlevelében egyszobás lakás és 200 kor. lakbér van az egyház által biztosítva; a pénzbeli összeget azonban a presbitérium nem hajlandó megfizetni azzal az indoklással, hogy annak idején a pályázati hirdetésben csak egyszobás lakás volt feltüntetve s a tanító ennek tudatában foglalta el állását.

Közygylés ez ügyet az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz teszi át.

29. A felsőkelecsényi egyház lelkésze és tanítója közt felmerült s vizsályt okozó ügyek elintézés végett

az egyházmegyei fegyelmi bíróság hatáskörébe utaltatnak.

30. *Özv. Ivanics Béláné*, bántapolcsányi lakos — kinek férje annak idején a nagybarcai iskolaépítésnél az asztalos munkákat végezte — kéri a nagybarcai egyház részéről a még hátralékban lévő munkadíj kifizettetését. A tartozás tényleges fennállásának megállapítása végett egy egyházmegyei küldöttség tartott vizsgálatot, melynek során beigazolódott, hogy az egyház még 700 P körüli összeggel, — mely birói letétben van — tartozik az asztalos munkákért.

Egyházmegyei közygylés szigoruan utasítja a nagybarcai lelkészt és gondnokot a hátralékos munkadíj minélelőbbi kiegyenlítésére, anyagi felelősség terhe mellett s a kifizetés megtörténtéről jelentést kér.

31. A vadnai egyház presbitériuma beterjeszti a község előljároságával kötött bérleti szerződést, mely szerint az egyház a „Felsőnyomás“ dülőben levő 928. hrsz. alatti egyházi ingatlanból kihasítandó 120 (Egyszázhusz) □-öl területet bizonytalan

időre, de legalább is 50 évre átad dögtér céljára, évi 10 P bérletért s kéri a szerződés jóváhagyását.

Közgyűlésünk a szerződést ilyen formában nem hagyja jóvá, mivel a szokatlanul hosszú bérleti időtartam, idők múltán esetleg a tulajdonjogot is kétségessé tehetné. Utasítja a szerződő feleket, az évi bérleti összeg fenntartása mellett egy olyan szerződés kötésére, melyben a bérleti időtartam egyelőre 20 évben állapíttassék meg úgy, hogy ez idő elteltével a bérleti szerződés 10—10 évenként megújítható.

32. *Osváth Zoltán*, rakacaszendi lelkész kéri a lelkészi földjavadalmát képező ingatlanok bérleti szerződésének jóváhagyását azzal az indoklással, hogy az eredetileg megállapított 9 évi bérleti idő, most már a bérlővel történt újabb megállapodás alapján leszállított 3 évre.

Mivel a bérbeadás kapcsán keletkezett kellemetlenségek a lelkész és hívei között még mindig nem szűntek meg s az ebben az ügyben f. évi március 22-én tartott egyházmegyei közigazgatási bíróság utasítása szerint megtartott presbitérii ülésen az egyház presbitériuma a bérleti szerződést ismétellen nem hagyta jóvá: lelkész kérését közgyűlésünk nem teljesíti, hanem arra utasítja, keresse módját annak, hogy a bérleti ügyből előállott békétlenkedések megszűnjenek, esetleg egy új, közmegnyugvást biztosító módon történő bérletbeadással.

33. A hangácsi egyház számadásának átvizsgálására, egyházmegyei számvevőszék *Svingor Jenő* és *Dr. Ambrus István*, tanácsbírákat küldte ki. Svingor Jenő jelenti, hogy április 18-án tett eleget e megbízatásnak. Az egész presbitérium jelenlétében megejtett vizsgálat alkalmával, — a benyújtott jegyzőkönyvben foglaltak szerint — a számadást tételről-tételre átvizsgálta, a hiányokat pótolta s a számadást szabályszerűen rendben találta. A hangácsi lelkész vallomása szerint az állás elfoglalása után sem rendesen vezetett gondnoki naplót, sem nyugtákat, sem adófőkönyvet nem talált, így a számadás elkészítése számára nagy nehézséget jelentett s e körülmények okozták a gondnoki számadásban előforduló hibákat és hiányokat.

A hangácsi egyház számadásának felülvizsgálására kiküldött vizsgálóbiztos jelentése tudomásul vétetik s a gondnoki számadás megerősítést nyer.

34. *Jesse Olga*, kondói lakos panaszbeadványában előadja, hogy *Vadnay József*, kondói tanító az iskolás gyermekekkel — gazdasági gyakorlat ürügye alatt — mindenféle házi- és gazdasági munkákat végeztet. Sokszor cselédhiányában iskolás leányok végzik tanítási idő alatt is a mosást, surolást, edényelmosást, a fiuk a favágást, udvarseprést, ásózást stb. A fiugyermekekkel kosarakban 400—500 méter távolságra cipelteti a trágyát és egyes délutánokon 2—6 óráig is foglalkoztatja a gyermekeket. S kéri ez ügyben az egyházmegye intézkedését.

Egyházmegyei közgyűlésünk — mivel a megtartott vizsgálat alapján a panaszt igazolva látja, — helyteleníti *Vadnay József*, kondói tanító eljárását és a legszigorubban utasítja, hogy az iskolán kívüli munkák végeztetésétől — kivéve a megszabott gazdasági gyakorlatokat — a jövőben tartózkodjék, mert újabb panasz esetén, fegyelmi eljárásnak teheti ki magát.

35. Ez adott esetből kifolyólag:

közgyűlésünk felkéri az esperest, hogy megfelelő módon hívja fel a tanítóság figyelmét, hogy az iskolás gyermekekkel a testi munka végeztetését ne vigyék túlzásba; különösen ne használják fel őket a házkörüli és erejüket félülmuló gazdasági teendők végzésére, hanem foglalkoztatásuknál szigorúan tartásuk be a gazdasági órák által előírt időt és munkakört.

36. A boldvai egyház azt a kérelmet terjeszti elő, hogy iskolafenntartói jogáról legalább 10 esztendőre való lemondása iránti elhatározása jóváhagyassék. Azt adván elő indokul, hogy az 1932. év tavaszán, ezen kérelmének elutasítása óta az egyház akkori 5700 P tartozása, — épen ennek folytán — 6724 P-re emelkedett, ehhez járul a két költségvetésben 2580 P fedezetlen hiány, az egyházi épületek fenntartásának az elhanyagolása, amely állapot az iskolák további fenntartása esetén s arra is tekintettel, hogy a községi költségvetésből a 400 P segélyt a miniszterközi bizottság törölte, „egyenesen öngyilkosság”, matematikai bizonyossággal kimutatható a néhány év múlva feltétlenül beálló és magára, az egyházi életre katasztrófális hatású összeroppanás.

Ugyanez az egyház kéri az 1934. évre 8%-os vagyonadó kivetésére vonatkozó határozatok jóváhagyását és az ezen alapuló kivetések megerősítésére az elnökség felhatalmazását.

Végül kéri a mult évben egyházhatóságilag jóváhagyott megállapodások figyelembevételével elkészített lelkészi- és kántor-tanítói díjlevelek jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlés ezuttal sem hajlandó az egyház jelentése alapján tudomásul venni és az egyház által kért intézkedés tárgyává tenni azt a végtelen megdöbbsentő és szomorú helyzetet, hogy egy református egyház maga kérje az egyház legbecsesebb kincsének: iskolafenntartói jogának — ezuttal ugyan időleges, azonban ebből folyóan véglegessé válható — feladását és mert az 1932. évben kiküldött egyházmegyei bizottság sem állapította meg a vagyonnal bíró egyháznak olyan szomorú helyzetét, amely a hívek kellő áldozatkészsége mellett ezt a kétségbeesett lépést megindokolná, ezuttal is elhatározza, hogy az egyház vagyoni helyzetét a jelenbeni és a megelőző évek viszonyait illetően egyházmegyei küldöttség pontosan vizsgálja meg, állapítsa meg az egyház jelenbeni pontos vagyoneleltárát, a költségvetési hiányok évek óta megisméllődő tényének az indokai, az állam és az egyház között II. tanítói állás szervezésére kötött megállapodást és ennek kapcsán derítse fel azokat a lehetőségeket, amelyek a hívek áldozatkészségének fokozottabb igénybevétele, esetleges kölcsön felvétele, vagy kedvezőbb állami hozzájárulás kieszközlése útján az egyház által tervezett ezen lesújtó lépést elhárítani képesek, erre vonatkozó jelentését terjessze a legközelebbi közgyűléstünk elé.

Miután a most elhatározott vizsgálattal szorosán összefűgg az egyház által kért 8%-os vagyonadó jóváhagyása tekintetében való intézkedés is, amely egyébként is az előirt névszerinti szavazás és a szavazók neveinek a jegyzőkönyvbe foglalása nélkül határozatolt el s amelyre szintén kiderítendő, hogy mely ok idézte fel az egyház költségvetésében már évek óta visszatérő hasonló rendkívüli adók kivetését és valamint összefűgg a megvizsgálendő kérdéssel, a tanítói és lelkészi díjlevelek jóváhagyása tekintetében való intézkedés is, amely a hívek vállaira újabb és jelentős készpénzterhek áthárításával szintén az egyház teherbíró képességének a kérdését érinti, de egyébként sem állapítható meg, hogy az új díjlevelek a régi díjlevelek csonkítatlan fenntartását tartalmazzák-e?

Az egyházmegyei közgyűlés ezen kérelmek tárgyában is a vizsgáló bizottság jelentése, illetve a nevezett hiányok pótlása fog intézkedni.

Az elrendelt vizsgálatok foganatosításával *Lőkös Sándor*, e. m. tanácsbíró és *Dr. Horváth Zoltán*, e. m. főjegyzőt bizza meg.

37. A dédesi egyház felterjeszti jóváhagyás végett a szabályszerű egyháztanácsi és egyházközségi közgyűlési határozatokkal elfogadott kántori díjlevelet.

Egyházmegyei közgyűlés a dédesi egyház által törvényszerű alakban megalkotott kántori díjlevelet jóváhagyja és megerősíti s azt további törvényszerű határozás végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

38. A dédes-bántapolcsányi társegyházak lelkésze azzal a kérelemmel fordul az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy a nevezett társegyházak között felmerült vitás közigazgatási ügyben az egyházmegyei közgyűlés hozzon határozatot. A nevezett társegyházak között közösen fenntartott lelkészi javadalom, illetve lelkészi javadalmi épületek fenntartása tekintetében merült fel már 1889. óta állandóan napirenden lévő vita, amelyben a társegyházak különböző álláspontra helyezkednek és a bántapolcsányi gyülekezet a dédesi paróchián végzett újabb építkezések: az 1929-ban 700 P értékben emelt kerítés, kocsiszin és kemence készítéséhez való hozzájárulást is határozottan megtagadta, dacára annak, hogy a bemutatott régi egyezség szerint csak a fenntartásához nem tartozik a bántapolcsányi egyház az egyházi épületeknek hozzájárulni, ami alatt pedig új építkezés nem érthető.

Egyházmegyei közgyűlés arra való tekintettel, hogy a társegyházak között az egyházi közigazgatás körében felmerült vitás jogok és kötelezettségek feleit való határozás az E. T. I. t. c. 17. § és a VI. t. c. 16 § a) pont és 45. § 3. p. értelmében határozottan az egyházi közigazgatási birói eljárás körébe van utalva, a fent említett társegyházak között felmerült és előterjesztett ezen vitás közigazgatási ügy eldöntését az egyházmegyei közigazgatási bíróság elé utalja és a szabályszerű eljárás céljából az ügyet az egyházmegyei elnökséghez átteszi.

39. *Demeter Bertalan*, hegymegi és *Osváth Zoltán*, rakacaszendi lelkészek az egyházmegye elnökségehez kérvényt nyújtottak be aziránt, hogy az E. T. II. tc. rendelkezése alapján lelkészi állásukat megcserélhessék.

Egyházmegyei közgyűlés arra való tekintettel, hogy az E. T. II. tc. 27. §-a értelmében a csere útján eszközzendő lelképásztor változás kezdeményezésére és e tárgyban való határozatra első-sorban az érdekelt egyházközségek presbitériumai vannak hivatva, amely pedig a kérelem kapcsán előterjesztve nem lett, ebben az irányban való indokolt döntése kieszközléséig folyamodók kérelmével érdemben nem foglalkozhatik s evégből a kérelmet részükre visszaadja.

40. *Soltész Pál*, sajkókazinci hitoktató-segédlelkész panasolja, hogy Alsóbarcikán, — hol ő a református növendékeket tanítja — egy vegyes házaspár — *Tóth József és neje* — református leánygyermeküket, *Tóth Ilonát*, egy *Csurilla* nevű róm. kath. káplán és *Böhm Emil*, sajkókazinci róm. kath. tanító rábeszélésére — minden előkészítés nélkül — elvitték a kath. templomba, hol *Keller László*, sajkószentpéteri esperes-plébános meggyóntatta és megáldoztatta.

Mielőtt e vállássérelmi ügyben egyházmegyénk a szükséges intézkedéseket megtenné, annak teljes kivizsgálásával megbizzza *Csernyi Zoltán*, felsőbarcikai lelkészt azzal, hogy a kivizsgálásról szóló jelentését őszi egyházmegyei közgyűlésünk elé terjessze be.

41. A bántapolcsányi egyház presbitériuma panasolja, hogy *Tóth Mihályné* egyháztag tíz társával, kik a templomrenoválási kivetés és a templomi székek körüli nézeteltérés miatt elidegenedtek az egyháztól, a főszolgabírói hivatalt kérték, hogy nekik — mint Jehova Tanuinak — engedessék meg minden szerdán este, valamint vasárnap délelőtt és délután, saját házukban a vallásos összejövetel, amit a főszolgabírói hivatal bizonyos feltételekkel meg is engedett s kéri a presbitérium az egyházmegye tanácsát, mit tegyen a baj orvoslására és milyen magatartást tanusítson e mozgalommal szemben?

A további lépések megtétele előtt egyházmegyénk felkéri az esperest, keresse meg az illetékes főszolgabírói hivatalt, hogy közölje a szektáskodók beadványát és azt is, hogy milyen indokok alapján adott azoknak engedélyt a külön összejövetelek tartására.

42. A varbói egyház megerősítés végett felterjeszti a közötte mint vevő és *Gergely Sámuelné*, varbói lakosok, eladó között 59 □-öl belsősegi területre 300 P vételárban létrejött adás-vételi szerződést és vázrajzot, amely vételre az egyház korábbi ingatlana eladásából származott 300 P tőkét óhajtja fordítani, illetve a vételárat már ki is fizette. Az adás-vételi szerződést a törvényszerű presbiteri és közgyűlési határozattal támasztja alá, a megkötött ügylet alakilag aggálytalannak mutatkozik.

Egyházmegyei közgyűlés a varbói egyház, mint vevő és *Gergely Sámuelné* mint eladó között 59 □-öl belsősegre 1934 március 27-én kötött adás-vételi szerződés és vázrajzot azzal

hagyja jóvá, hogy az egyház vezetőségét kötelezi, hogy az eladót a megvett ingatlan tehermentesítésére záros határidő alatt, szükség esetén perrel szorítsa s ennek megtörténtét az egyházmegye espereséhez jelentse. A szerződést és vázrajzot az iratok kapcsán a szükséges egyházkerületi közgyűlési vagy tanácsi jóváhagyás végett az egyházkerület elnökségéhez felterjeszti.

43. A varbói egyház azt a kérelmet terjeszti elő, hogy a becsatolt presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvekben foglalt elhatározása alapján és annak jóváhagyásával engedélyeztessék részére, hogy az egyházmegyei pénztárban kezelt és a lelkészi hivatal tőkéje címét viselő 696 P pénzüsszegen föld ingatlan vásároltassék a lelkészi javadalom céljaira,

Egyházmegyei közgyűlés a maga részéről is helyesnek találja, hogy a varbói egyház említett 696 P lelkészi hivatali tőkéje megfelelő és a jelen viszonyok szerint is ok és célszerű ingatlan vásárlásba fordíttassék és erre a célra nevezett egyháznak a felhatalmazást megadja, az eziránt hozott egyházközségi határozatokat jóváhagyja azzal, hogy az egyház a megkötendő jogügyletet az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása elé terjessze fel, amidőn is az említett tőkét erre a célra ki fogja utalni.

44. *Kerekes Barna*, felsőkelecsényi tanítónak, az egyházzal szemben támasztott egyházmegyei és kerületi bíróságok által megítélt fajárandósági követelését az egyház presbitériuma nem akarja megadni. Tanító panaszára esperes *Tóth János*, e. m. főjegyzőt bizta meg azzal, hogy tartson vizsgálatot: mi az oka a presbitérium e makacs ellenszegülésének. A megejtett vizsgálat szerint az egyháztanács tagjai egyértelműleg kijelentették, hogy bár nagyon csekély összegről, évi 6 P-ről van szó, de azért nem hajlandók e tanítói követelést teljesíteni, mert a bírósági ítélet nem vette figyelembe, hogy ők mindennemű közmunkát megváltottak s így a tanító részére járó famennyiségnek általa az erdőn kívánt kivágatását és behordását is úgy, hogy ha tőlük ezt az egyházi hatóság is kívánja, inkább lemondanak presbiterségükről.

Közgyűlés utasítja a felsőkelecsényi presbitériumot, hogy ha ez ügyben, — állításuk szerint — egy fontos tény rájuk nézve sérelmesen mellőztetett, illetve nem vétetett figyelembe, úgy kérjenek újra felvételt, vagy ha ezt nem teszik, a jelenleg érvényben levő bírói ítélet alapján fennálló kötelezettségüknek haladéktalanul tegyenek eleget.

45. Az alacskai egyház a felterjesztett iratokban foglalt egyházközségi határozatok szerint 4500 P költséggel az ugyan-csak felcsatolt mérnöki bizonyítvány szerint már a személybiztonság tekintetében is kifogásolható állapotban lévő templom és torony kijavitását határozta el, amely munkára az egyháznak mindössze 950 P készpénze van, a hiányzó összegből 2000 P-t kölcsön felvétele útján kívánja fedezni, amelyre nézve szabályszerű presbiteri és közgyűlési határozatot csatol 1000 P összeg felvehetése végett, a többit pedig a közalapi segélyből óhajtja rendezni, amely iránt szintén előterjesztett kérelmének pártoló felterjesztését kéri. Kéri az építkezés és kölcsön tárgyában történt határozatainak, valamint a vállalkozókkal már megkötött szerződésnek is az egyházhatósági jóváhagyását. A felveendő kölcsönt ingatlan jelzálogi lekötése nélkül váltó-kölcsön formájában óhajtja felvenni.

Egyházmegyel közgyűlés az alacskai egyház kérelme folytán a templom és torony kijavitására vonatkozó egyházközségi elhatározást és ezen célból 2000 P váltó-kölcsön felvételére vonatkozóan szabályszerűen létrejött egyházközségi határozatot jóváhagyja.

Az 1500 P közalapi segély elnyerése iránti kérelmet a kérvényben felhozott és az egyházmegye által is valónak ismert súlyos indokokra tekintettel, melegen pártolja és ezen pártfogásával — tekintettel az ügy rendkívül sürgős voltára — azt közvetlenül az Egyetemes Konvent elé terjeszti.

A vállalkozóval kötött szerződés jóváhagyását az egyházmegye elnökségére bizza attól függően, amint az egyház által elhatározott kölcsön és segély tárgyában a sikeres döntés bekövetkezik.

46. A laki egyház kérelme a presbitérium azon határozatának jóváhagyása iránt, mely szerint a Lak községben felállítandó Hősök emlékművének elhelyezésére az egyház a templom kertjében lévő szabad területet engedi át a politikai községnek, mivel erre a célra más alkalmas hely nincsen a községben.

Egyházmegyei közgyűlés a laki egyház presbitériumának a Hősök emlékművének elhelyezésére alkalmas templomkerti terület átengedése tárgyában hozott határozatát jóváhagyja és megerősíti azzal a kikötéssel, hogy a Hősi emlékmű fenntartásáról a politikai község köteles gondoskodni.

47. A barcikai, berentei, vadnai, bánfalvai, dédesi és nagyvisnyói egyházak vezetőségének panaszirata a sajoszentpéteri testnevelési kirendeltségének az egyházakra sérelmes azon rendelkezése ellen, amelyek alapján a sajoszentpéteri járás testnevelési vezetője 1934. április 23-án kelt 151. számú, a leventeegyesületekhez, illetve oktatóihoz megküldött rendelkezésében a levente foglalkozási időt május 1-ével több mint 15 községben oly időre állapította meg, mely az istentiszteletek szokott rendjével összeütközik.

Egyházmegyei közgyűlés nem tételez fel szándékosságot az adott esetben, épen azért utasítja a panasztevő egyházak vezetőségét, hogy közvetlenül forduljanak a sajoszentpéteri járás testnevelési vezetőjéhez e sérelmes intézkedésnek megváltoztatása végett.

48. Olvastatott a finkei ref. leányegyház presbitériumának az Egyetemes Konventhez 400 pengő egyszersmindenkori építkezési segély kiutalása iránt előterjesztett kérvénye.

Egyházmegyei közgyűlésünk az előterjesztett kérvényt pártolólag terjeszti fel az egyházkerület útján az Egyetemes Konventhez, mert a 113 lelket számláló finkei kis leányegyház tényleg reá szorul a kért építkezési segélyre, mert a templomépítésből kifolyólag 1200 P adóssága áll fenn, mely egyéb terhek viselése mellett meghaladja a szegénysorsu kis eklézsia hiveinek teherbíró képességét.

49. Az ózdi misszió-egyház presbitériuma intézkedést kér aziránt, hogy a csernelyi szórvány gondozásával és az iskolás gyermekek vallástanításával a nagyvisnyói lelkész bizassék meg, mert az ózdi misszióknak 20 szórványa van és az ország megcsonkítása miatt az egyház amugy is egy leányegyházzal és 4 szórvánnyal gyarapodott. Ózd e szórványnak további gondozását azért sem vállalhatja, mert Csernelly teljesen kiesik utjából és azt nem lehet összekötni a többi szórvány utjával.

Egyházmegyei közgyűlés méltányosnak találja az ózdi missziói egyház presbitériumának kérelmét, minélfogva a csernelyi szórványt a nekézsenyi egyházhoz csatolja és utasítja a nekézsenyi lelképásztort, hogy haladéktalanul vegye át a csernelyi szórvány lelki gondozását és lássa el az iskolás gyermekek vallástanítását.

50. Olvastatott a dédesi ref. egyháznak az Egyetemes Konventhez intézett egyszersmindenkori segély iránti kérvénye.

Egyházmegyei közgyűlésünk a dédesi ref. egyháznak segély iránti kérelmét támogatja és azt pártfogólag terjeszti fel az egyházkerület útján az Egyetemes Konventhez, mert a dédesi 620 lelket számláló, nagyrészt szegény hivekből álló kis gyülekezet nagy anyagi áldozatot hozott akkor, amikor 1930. évben pusztulófélben levő templomát 17.000 pengős költséggel megújította, amely költségből 10.000 pengőt ki is fizetett és 7000 pengős váltóadóssága maradt fel.

A hitéhez ragaszkodó, vallását szerető templomos kis gyülekezet kifizette volna e tartozását is, azonban ebben megakadályozták a rászakadt elemi csapások és nehéz idők, így tehát méltán rászolgál és rászorul a segélyre.

51. A varbói egyház beterjeszti a *B. Tóth István*, egyháztag templomiszék ügyében 1934. évi február 3-án és az egyházlátogatóság közbejöttével 1934. március 3-án megtartott presbiteri gyűlésein hozott elutasító határozatait.

Az egyházmegyei közgyűlés ez ügyet az egyházmegyei bírósághoz rendeli áttenni.

52. Őszi egyházmegyei gyűlésünk az őszi egyházban tüzetik ki.

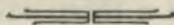
53. Mindezen jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették.

Szentmártony Dániel
esperes.

Zsóry György
e. m. gondnok.

Tóth János
lelkészi főjegyző

Veress Károly
lelkészi aljegyző.

TARTALOMJEGYZÉK.

1. Bibliaolvasás, ima s a gyűlés megnyitása.
2. Esperesi jelentés.
3. *a)* farkasfalvi Farkas Géza; *b)* Dr. Magda Sándor és Dr. Horváth Zoltán üdvözlése; *c)* Dókus Ernő, Elek József, Svingor József emlékének megörökítése; *d)* Domen Gusztáv, finkei földbirtokosnak köszönet; *e)* hosszulejárati kölcsönök tárgyában felterjesztés; *f)* iskolai terhek arányosítása tárgyában felterjesztés; *g)* Bónis Sámuel és Mocsáry Pál tb. világi jegyzökké megválasztása.
4. Egy lelkészi tanácsbírói tisztségre szavazás elrendelése.
5. Keresztury József, nekézsenyi és Dr. Nemes Andor, hangácsi lelkészek beerősítése.
6. Kocsis Béla, s. lelkész bekebelezése.
7. A Tanítóegyesület új tisztikarának bejelentése.
8. Kerületi képviselők kiküldése.
9. Egyházlátogatási számvevőszék jegyzőkönyve.
10. Egyházmegyei szabályrendeletek tárgyában bizottság kiküldése.
11. Egyházmegyei számvevőszék jegyzőkönyve.
12. Közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelő jelentése.
13. Belmissziói előadó jelentése.
14. " " " "
15. Lelkészerőkezlet jegyzőkönyve.
16. Lelkészelő bizottság megválasztása
17. Egyházközségi szabályrendeletekre vonatkozó határozat.
18. A sajobábonyi lelkészválasztással kapcsolatban új választói névjegyzék készítése.
19. Alsó- és felsőbarcikai egyház egyesítésének kérdése.
20. Felsőbarcikai egyház villanyvilágítás ügye.
21. Berentei egyház affiliálás iránti kérelme.
22. Berentei egyház építkezés ügye.
23. Bánhorváti egyház szőlőtelepítés ügye.
24. A kurittyáni ref. egyháztagok kérvénye.
25. Ormospusztai ref. egyháztagok kérelme.
26. A tanítói állások betöltésére vonatkozó kormányrendelet.

27. Lovász Lenke, boldvai II-od tanítónak fizetés ügye.
28. Veress Elek, sajkókazinci II-od tanító lakbér ügye.
29. Felsőkelecsényi lelkész és tanító ügye.
30. Ivanics Béláné követelése a nagybarcai egyházzal szemben.
31. A vadnai egyház bérlet-ügye.
32. Rakacaszendi lelkészi földek bérbeadása.
33. A hangácsi gondnoki számadás jóváhagyása.
34. Jesse Olga, kondói lakos panasza a tanító ellen.
35. Az iskolás gyermekek testi munkájára vonatkozó határozat.
36. A holdvai egyház többrendbeli kérelme.
37. A dédesi egyház új kántori díjlevele.
38. Dédes-bántapolcsányi egyházak vitás ügye.
39. Hegymegi és rakacaszendi lelkészek álláscsereje.
40. Alsóbarcikai vallássérelem
41. Bántapolcsányi vallássérelem.
42. Varbói egyház ingatlan vétele.
43. " " lelkészi tőkepénzének felhasználása.
44. Felsőkelecsényi tanító fizetés ügye.
45. Alacsikai egyház építkezése.
46. Laki egyháznak a Hősök emlékművére vonatkozó határozata.
47. Több lelkésznek a levante-oktatás idejére vonatkozó kérelme.
48. Finkei egyház segélykérvénye.
49. Csernely szórványnak Nekézsenyhez csatolása.
50. Dédesi egyház segélykérvénye.
51. B. Tóth István, varbói egháztag templom-székügye.
52. Őszi gyűlés helyének kitűzése.
53. Jegyzőkönyvi pontok hitelesítése.

